

Suomen kansallisoopperan
oopperalaulajia koskeva
työehtosopimus
2023 – 2025

Sisällys

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA	1
TYÖEHTOSOPIMUS 2023–2025	12
1 § SOPIMUKSEN SOVELTAMISALA.....	12
2 § YLEISET SOPIMUKSET	12
3 § TYÖSUHTEEN ALKAMINEN JA KESTO.....	12
4 § OOPPERALAJAJAN TEHTÄVÄT	13
5 § SIVUTOIMILUPA.....	14
6 § KILPAILEVA TOIMINTA.....	14
7 § EI-KAUPALLISET TALLENTEET	14
8 § ESITYKSEN VALMISTAMINEN.....	14
9 § TYÖAIKA.....	15
10 § PÄIVITTÄISET LEPOTAUOT.....	19
11 § YLI- JA SUNNUNTAITYÖ	19
12 § VAPAAPÄIVÄT.....	20
13 § VUOSILOMA.....	20
14 § LOMARAHA.....	21
15 § MATKUSTAMINEN (poistettu) 24.3.2023 lukien sovelletaan liitettä 5.....	22
15 § SAIRAUSSLOMA JA PERHEVAPAAT SEKÄ TERVEYDENHUOLTO.....	22
16 § PYSYVÄ TYÖKYVYTTÖMYYS JA VANHUUDENTURVA.....	24
17 § LUOTTAMUSHENKILÖ	25
18 § OOPPERALAJAJIEN KUULEMINEN OOPPERAN JOHTOA VALITTAESSA	27
19 § PAIKALLINEN SOPIMINEN	27
20 § ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN.....	28
21 § TYÖRAUHA	28
22 § SELVIYTYMISLAUSEKE	28
23 § SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKA JA IRTISANOMINEN	29
LIITE 1 Palkkasopimus	30
LIITE 2 Vierailevia oopperalaulajia koskeva pöytäkirja	35
LIITE 3 Lisäkuoro, pöytäkirja.....	37
LIITE 4 Yleiset määräykset koskien työkyvyttömyyttä sekä raskaus- ja vanhempainvapaata.....	39
LIITE 5 Matkustaminen	43
Paikallinen sopiminen sunnuntaityöstä	47

**PALVELUALOJEN TYÖNANTAJAT PALTA RY
SUOMEN MUUSIKKOJEN LIITTO RY**

ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA

Suomen Kansallisoopperan oopperalaulajia koskevan työehtosopimuksen ja palkkasopimuksen sekä vierailevien oopperalaulajien pöytäkirjan ja lisäkuoron pöytäkirjan uudistaminen

Aika 24.3.2023

Paikka Teams-kokous

Läsnä	Palvelualojen työnantajat PALTA ry Vuokko Piekkala Harri Gröhn Lotta Niemelä	Suomen Muusikkojen liitto ry Ahti Vänttinen Mirkka Kivilehto Ilona Vartiainen
-------	---	--

1. Sopimuskausi

Työehtosopimus, palkkasopimus ja pöytäkirjat tulevat voimaan 24.3.2023. Uuden työehtosopimuksen, palkkasopimuksen ja pöytäkirjojen voimaantuloon asti noudatetaan aiempien sopimusten ja pöytäkirjojen määräyksiä.

Uusi sopimuskausi päättyy 28.2.2025. Sopimukset ja pöytäkirjat jatkuvat 28.2.2025 jälkeen vuoden kerrallaan, ellei niitä irtisanota kirjallisesti viimeistään kahta kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä.

2. Palkantarkistukset

2.1 Palkankorotukset vuonna 2023

Yleiskorotus

Palkkoja korotetaan 3,0 % suuruisella yleiskorotuksella viimeistään 1.5.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.5.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 3,0 %:lla.

Palkkasopimuksen 3 §:n 1. kohdan mukaisia näytöskorvauksia sekä 2. kohdan pisteen hintaa korotetaan 1.5.2023 3,0 %:lla.

Luottamushenkilön korvausta korotetaan 1.5.2023 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 3,0 %:lla.

Lisäkuoro

Lisäkuoron pöytäkirjan 2. kohdan mukaisia palkkioita korotetaan 1.5.2023 alkaen 3,0 %:lla.

Kertaerä

Kertaerän suuruus on 500 euroa ja se maksetaan syyskuun 2023 palkanmaksun yhteydessä.

Kertaerä maksetaan vain kuukausipalkkaisille työntekijöille, joiden yhdenjaksoinen työsuhde on alkanut viimeistään 20.6.2023 ja on edelleen voimassa kertaerän maksupäivänä tai työsuhde on alkanut kauden 2023 alussa, ollut voimassa koko edellisen näytöntövuoden (2022 - 2023) ja on voimassa kertaerän maksupäivänä. Kertaerä maksetaan myös, jos työntekijä on sairaana tai perhevapaalla.

Osa-aikaiselle työntekijälle kertaerän määrä lasketaan sovitun työajan ja täyden työajan suhteessa.

Kertaerää ei makseta, jos työntekijä on itse irtisanoutunut (pois lukien eläköitymiset) tai työnantaja on irtisanonut työntekijän henkilöperusteella ennen kertaerän maksuajankohtaa. Kertaerää ei oteta huomioon muita palkkaeriä maksettaessa, muun muassa vuosilomapalkkaa, lomarahaa, ylityökorvausta tai perustunti/tuntipalkkaa laskettaessa.

2.2 Palkankorotukset vuonna 2024

Yleiskorotus

Palkkoja korotetaan 2,5 % suuruisella yleiskorotuksella viimeistään 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

Taulukkopalkkoja korotetaan 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 2,5 %:lla.

Palkkasopimuksen 3 §:n 1. kohdan mukaisia näytöskorvauksia sekä 2. kohdan pisteen hintaa korotetaan 1.6.2024 2,5 %:lla.

Luottamushenkilön korvausta korotetaan 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta 3,0 %:lla.

Lisäkuoro

Lisäkuoron pöytäkirjan 2. kohdan mukaisia palkkioita korotetaan 1.6.2024 alkaen 3,0 %:lla.

Yrityskohtainen erä

Lisäksi työnantaja käyttää 1.6.2024 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta, työntekijöiden palkkojen korottamiseen 0,5 %, jonka jakamisesta työnantaja päättää luottamushenkilöä kuultuaan.

Yrityskohtaisen erän suuruus lasketaan tämän työehtosopimuksen piiriin kuuluvien kuukausipalkkaisten työntekijöiden joulukuussa 2023 maksetuista peruskuukausipalkoista mukaan lukien näytöskorvaukset.

Yrityskohtaisen erän tarkoituksena on tukea palkkapolitiittisia tavoitteita, palkkauksen kannustavuutta ja oikeudenmukaisuutta. Työntekijöiden osaamisen ja työssä suoriutumisen tulee olla ohjaavana tekijänä korotusten jakamisessa. Yrityskohtaista erää voidaan käyttää myös palkkausjärjestelmän kehittämiseen. Korotusten kohdentamisessa otetaan huomioon työssä suoriutuminen, jota arvioidaan Kansallisoopperan ja -baletin strategisten tavoitteiden perusteella.

Yrityskohtaisen erän kohdentamisen jälkeen työnantaja selvittää kohtuullisessa ajassa luottamushenkilölle, miten yrityskohtainen erä on jaettu sekä erän kohdistumisen perusteet. Selvityksessä tulee käydä ilmi palkankorotusten saaneiden työntekijöiden lukumäärä, keskimääräisen korotuksen suuruus sekä palkankorotusten kokonaismäärä. Lisäksi erän käytöstä ja jakoperusteista informoidaan henkilöstöä.

3. Työehtosopimukseen tehtävät muutokset

3.1 Yleiset sopimukset

Muutetaan työehtosopimuksen 2 § kuulumaan seuraavasti irtisanomissuojaa ja lomautusta koskevan yleissopimuksen osalta:

- irtisanomissuojaa ja lomautusta koskeva yleissopimus soveltamisohjeineen 2001 siten muutettuna, että 19 §:n mukainen takaisinottoaika on neljä kuukautta. Jos työsuhde on jatkunut keskeytyksettä sen päättymiseen mennessä vähintään 12 vuotta, takaisinottoaika on kuitenkin kuusi kuukautta.

3.2 Vapaapäivät

Muutetaan työehtosopimuksen 12 §:n 6. kohta kuulumaan seuraavasti:

Työpäiviksi sattuvat 50-vuotispäivä, oma avioliittoon vihkimispäivä ja lähiomaisen hautajaispäivä ovat palkallisia vapaapäiviä.

Soveltamisohje

Lähiomaisella tarkoitetaan oopperalaulajan aviopuolisoa ja lapsia sekä hänen aviopuolisonsa lapsia, oopperalaulajan vanhempia ja hänen aviopuolisonsa vanhempia sekä oopperalaulajan veljiä ja sisaria. Lapseksi katsotaan myös adoptiolapsi ja kasvattilapsi. Mitä edellä on sanottu aviopuolisosta,

sovelletaan myös avopuolisoön ja rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/2001) tarkoitetun parisuhteen osapuoleen.

3.3 Matkustaminen

Poistetaan työehtosopimuksen 15 §.

Muutetaan työehtosopimuksen liitteen 5 otsikoksi Matkustaminen ja muutetaan liite kuulumaan seuraavasti:

LIITE 5 Matkustaminen

Matka-aika

1. Matka on suoritettava tarkoituksenmukaisella tavalla siten, ettei matkaan kulu aikaa eikä siitä aiheudu kustannuksia enemmän kuin tehtävien hoitaminen välttämättä vaatii.
2. Matkapäiviltä maksetaan palkka siltä matkaan käytetyltä ajalta, jolta työntekijä matkan takia muuten on estynyt saamasta palkkaa kuitenkin enintään niin pitkältä ajalta, että hän saa säännöllistä päivittäistä työaikaansa vastaavan palkan. Matka-aikaa ei lueta työaikaan.
3. Sunnuntai- ja pyhäpäivinä sekä muuna työntekijän työtuntijärjestelmän edellyttämänä vapaapäivänä suoritetusta matkasta maksetaan matka-ajan palkka asianomaisen säännöllistä työaikaa vastaavasti enintään kahdeksalta tunnilta yksinkertaisen tuntipalkan mukaan.
4. Milloin työntekijä tehtäviensä luonteen vuoksi itse päättää matkajensa suorittamisesta ja työaikansa käytöstä, ei korvausta matka-ajalta makseta.
5. Työntekijälle on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä järjestämään vuorokausilepo työmatkan päättymisen ja seuraavan työvuoron alkamisen välillä.

Soveltamisohje

Matka-ajan palkassa on ensinnäkin kysymys sen ansionmenetyksen korvaamisesta, joka työntekijälle aiheutuu siitä, että asianomainen matkan takia muuten on estynyt saamasta palkkaa. Tällöin korvausta suoritetaan enintään niin pitkältä ajalta, että työntekijä saa säännöllistä päivittäistä työaikaansa vastaavan palkan. Jos työntekijä työvuorokauden aikana matkallaolon ohella tekee työtä, matka-ajan palkka maksetaan tällä perusteella vain niiltä matkatunneilta, jotka muodostuvat työtuntijärjestelmän mukaisen työajan ja todella työskennellyn työajan

erotuksesta. Niin kuin työaikalain (872/2019) 3 §:n 2 momentista käy ilmi, tätä matka-aikaa ei lueta työaikaan.

Matka-ajan palkka maksetaan pykälän 2 momentin perusteella sunnuntai- tai pyhäpäivänä sekä muuna työntekijän työtuntijärjestelmän edellyttämänä vapaapäivänä suoritetusta matkasta asianomaisen säännöllistä työaikaa vastaavasti enintään kahdeksalta tunnilta yksinkertaisen tuntipalkan mukaan. Matka-ajan palkkaa suoritetaan vain todella matkustamiseen käytetyltä ajalta. Milloin työntekijä viettää viikkovapaapäivää tai muutoin on levossa, matka-ajan palkkaa ei suoriteta. Matkustamisen tarkoitukseen liittyvät pysähdysajat (esim. väliasemilla) luetaan matka-aikaan. Sunnuntaina ja muuna vapaapäivänä vuorokauden käsite määräytyy sen mukaan, kuinka asianomaisen työvuorokausi alkaa ja päättyy siitä riippumatta, miltä ajalta sunnuntaityön korotusosa hänelle suoritetaan.

Yleisellä säännöllä ei ole määriteltävissä, kuka on sellaisessa, pykälän 5. kohdan tarkoittamassa asemassa, että häneen ei sovelleta matka-ajan palkkaa koskevia sopimusmääräyksiä. Yksittäistapauksessa on huomiota kiinnitettävä muun ohella tehtävien luonteeseen, henkilön asemaan organisaatiossa sekä siihen, mitä hänen palkkausperusteitaan vahvistettaessa on otettu huomioon.

Matkakustannusten korvaukset

1. Näitä määräyksiä sovelletaan kotimaassa ja ulkomailla tehtyjen työntekijöiden työmatkojen matkakustannusten korvaamiseen, ellei muualla ole toisin säädetty, määrätty tai sovittu.

Työntekijälle, jolla on oikeus saada tehtävän suorittamisesta matkakustannusten korvauksia tehtävän suorittamista pyytäneeltä toimeksiantajalta, suoritetaan työnantajan varoista matkakustannusten korvauksia vain siltä osin kuin toimeksiantajan maksamat korvaukset ovat näiden määräysten mukaisia korvauksia pienemmät.

2. Matkakustannuksina pidetään niitä ylimääräisiä menoja, joita asianomaisella on ollut työmatkan johdosta.

Työmatkasta maksetaan matkakustannusten korvauksena matkustamiskustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumis- ja hotellikorvausta ja yömatkarahaa. Lisäksi maksetaan eräitä erilliskorvauksia.

3. Matkakustannusten korvaus ja päiväraha suoritetaan kulloinkin voimassa olevan Verohallinnon verovapaita matkakustannusten korvauksia koskevan päätöksen mukaisesti.
4. Työmatka on tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin huomioon ottaen työmatkan ja asianomaisen hoidettavaksi määrättyjen tehtävien tarkoituksenmukaisen ja turvallisen suorittamisen on mahdollista.

Soveltamisohje

Matkustustapaa valittaessa on huomiota kiinnitettävä matkan välitömiä kustannusten ohella myös muihin kokonaiskustannuksiin vaikuttaviin seikkoihin, muun muassa matkan vaikutuksiin työajan käyttöön. Kaikki matkan keston, matkustustapaan ja kustannuksiin vaikuttavat erityistekijät tulisi esittää matkasuunnitelmassa ennen matkaa. Vertailua suoritettaessa voidaan työajan säästön lisäksi ottaa huomioon myös vapaa-ajan merkittävä säästö.

Jos työmatkan perustellusta matkan kokonaiskustannuksia alentavasta syystä (esimerkiksi ulkomaanmatkoilla ns. matkapaketin edullisuuden johdosta) sisällytetään sellaista ”ylimääräistä matka-aikaa”, jota matkaohjelma ei sinänsä edellytä, on tämä matka-aika korvattavaa vain, jos se on sisällytetty matkasuunnitelmaan. Ylimääräisen matka-ajan matkasuunnitelmaan sisällyttämisen edellytyksenä on aina, että matkan kokonaiskustannukset alenevat merkittävästi ja että työmatkan piteneminen on kohtuullisessa suhteessa saavutettuun säästöön nähden ja matka siten kokonaisuutena suoritetaan työnantajalle edullisimmalla tavalla.

Työmatkasta ei suoriteta korvausta enempää kuin mitä olisi ollut maksettava, jos työmatka olisi tehty työnantajalle edullisimmalla tavalla. Täten esimerkiksi omalla autolla tehdystä työmatkasta suoritetaan korvaus sen mukaan, mitä matka olisi tullut maksamaan yleisiä kulkuneuvoja käyttäen, mikäli tämä olisi ollut edullisempaa. Jos muuta riittävää selvitystä ei ole esitetty, voidaan yleisten kulkuneuvojen kustannusten laskemiseksi käyttää yleisiä taksoja (esim. kertalipun hinta tai Matkahuollon taulukot).

5. Asianomaiselle maksetaan korvaus matkalipusta sekä hänen suorittamistaan paikka- ja makuupaikkalipuista, välttämättömistä työvälineiden kuljettamisesta aiheutuneista rahtimaksuista sekä muista niihin verrattavista välttämättömistä varsinaiseen matkustamiseen kuuluvista maksuista. Taksin sekä tilaus- tai vuokra-ajoneuvon käytöstä aiheutuva kustannus voidaan korvata, jos sen käyttö on perusteltua ottaen huomioon 4 kohdassa mainitut edellytykset. Lentokentällä, rautatieasemalla ja hotellimajoituksen yhteydessä perittävä auton seisontapaikkamaksu korvataan tositteen mukaisesti, kuitenkin enintään kolmelta päivältä kutakin työmatkaa kohti.

6. Erilliskorvaukset

Työmatkasta aiheutuvina kuluina korvataan tositteiden mukaisesti seuraavat kulut:

- lentokenttävero;
- ulkomaanmatkoilla passi- ja viisumimaksut;
- välttämättömät lääke- ja rokotusmaksut;
- ulkomaanmatkoilla matkatavaravakuutuksen vakuutusmaksu enintään 1 600 euroa vakuutusmäärästä sekä enintään 31 päivää kestävää työmatkaa varten otetun kertamatkustajavakuutuksen vakuutusmaksu siltä osin kuin se oikeuttaa matkasairaudesta, tapaturmasta tai matkan peruuntumisesta tai keskeytymisestä aiheutuviin kulukorvauksiin tai koko vuoden ajaksi otetun matkustajavakuutuksen enintään 50 euroa vakuutusmaksu,
- välttämättömät matkan järjestelyihin ja työasioihin liittyvät puhelin- ja viestintäkulut asiallisin perustein;
- hotellimajoituksen yhteydessä perittävä tallelokerovuokra
- muut pakolliset edellisiin verrattavat maksut

7. Matkalasku ja tositteet

Matkan kustannuksista on haettava korvausta matkalaskulla, joka on jätettävä työnantajalle kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä uhalla, että oikeus korvaukseen muutoin menetetään. Erityisestä syystä voi työnantaja määrätä, että korvausta on haettava edellä mainittua lyhyemmänkin kohtuullisen ajan kuluessa. Työnantaja voi hakemuksesta myöntää luvan korvauksen maksamiseen, vaikka korvausta ei ole haettu määräajassa. Matkalaskuun on liitettävä tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite niistä on ollut saatavilla.

3.4 Perhevapaamääräysten päivittäminen

Siirtymämääräys

Työehtosopimuksen ja liitteen 4 perhevapaamääräyksiä noudatetaan sopimuksen voimaantullessa niihin työntekijöihin, joihin noudatetaan 1.8.2022 voimaan tulleita sairausvakuutuslain muutoksia ja joiden oikeus raskaus- tai vanhempainvapaaseen alkaa 24.3.2023 tai sen jälkeen.

Mikäli työntekijään noudatetaan 31.7.2022 voimassa olleita perhevapaita koskevia sairausvakuutuslain säännöksiä tai oikeus raskaus- tai vanhempainvapaaseen on alkanut ennen 24.3.2023, noudatetaan työsuhteessa 25.2.2022-23.3.2023 voimassa olleita työehtosopimuksen äitiys- ja isyysevapaan määräyksiä.

Perhevapaat

Muutetaan työehtosopimuksen 16 §:n 5. kohta kuulumaan seuraavasti:

Oopperalaulajan raskaus- ja vanhempainvapaaseen sovelletaan tämän 16 §:n määräysten lisäksi liitteen 4 määräyksiä.

Raskaus- ja vanhempainvapaan palkkaa laskettaessa otetaan huomioon edellisen näytöntövuoden aikana kyseiselle oopperalaulajalle maksettujen näytöskorvausten 12 kuukauden keskiarvon mukaan laskettu summa.

Poistetaan työehtosopimuksen 16 §:n kohdat 6.-9. ja 10. kohdan ensimmäinen kappale.

Muutetaan työehtosopimuksen liitteen 4 otsikko ja sen 6 ja 7 § kuulumaan seuraavasti:

LIITE 4 Yleiset määräykset koskien työkyvyttömyyttä sekä raskaus- ja vanhempainvapaata

6 § Raskaus- ja vanhempainvapaan palkallisuus

1. Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain (28/2022) 9 luvun 1 §:n mukaiseen raskausrahaan, maksetaan 1 §:n mukainen palkka raskausrahakauden alusta lukien yhteensä enintään 40 yhdenjaksoiselta arkipäivältä.

Palkan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että

- raskausvapaata on haettu viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista ja
- työnantajalle esitetään todistus raskauden kestosta ja lasketusta synnytysajasta.

2. Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain (28/2022) 9 luvun 5 §:n 1–3 momentin tai 9 luvun 9 §:n nojalla vanhempainrahaan, maksetaan 1 §:n mukainen palkka 32 ensimmäiseltä vanhempainrahapäivältä. Tämän ylittävältä ajalta myönnettävä vanhempainvapaa on palkatonta.

Palkan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että

- vanhempainvapaata on haettu viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista.
Jos haetun vanhempainvapaan kesto on enintään 12 arkipäivää, edellytyksenä palkalliselle vanhempainvapaalle on, että sitä haetaan vähintään kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista. Adoptiolapsen hoidon vuoksi pidettävästä vapaasta ilmoitettaessa on, jos mahdollista, noudatettava edellä säädettyä ilmoitusaikaa ja
- työnantajalle esitetään pyydettyä todistus lapsen syntymästä tai todistus adoption pätevydestä.

Vanhempainvapaan 32 ensimmäisellä arkipäivällä tarkoitetaan sairausvakuutuslain mukaisen vanhempainrahakauden 32 ensimmäistä arkipäivää.

3. Työntekijän on pyrittävä ilmoittamaan työnantajalle raskausvapaata ja vanhempainvapaata haettaessa, milloin ja millä tavoin jaksottaen perheen on tarkoitus käyttää raskausvapaata ja vanhempainvapaata.

7 § Päivärahan sekä raskaus- ja vanhempainrahan siirtyminen työnantajalle

1. Työntekijän oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivä-, raskaus- ja vanhempainrahaan siirtyy palkallisen sairausloman, raskaus- ja vanhempainvapaan ajalta työnantajalle siltä osin kuin päivä-, raskaus- tai vanhempainrahan määrä ei ylitä hänen samalta ajalta saamaansa palkkauksen määrää.
2. Työntekijä, jolle maksetaan tämän liitteen mukaisesti palkkaa sairausloman, raskaus- tai vanhempainvapaan ajalta, on velvollinen noudattamaan niitä määräyksiä ja ohjeita, joita annetaan sairausvakuutuslain nojalla työnantajalle suoritettavan päivä-, raskaus- tai vanhempainrahan hakemista varten.
3. Sairausloma-, raskaus- tai vanhempainvapaa-ajan palkka voidaan maksaa vähennettynä päivä-, raskaus-, tai vanhempainrahan määrällä, jos oikeus päivä-, raskaus- tai vanhempainrahaan ei siirry työnantajalle ja tämä johtuu siitä, että työntekijä on laiminlyönyt noudattaa edellisessä kohdassa tarkoitettuja määräyksiä ja ohjeita.

3.5 Oopperalaulajien kuuleminen Oopperan johtoa valittaessa

Muutetaan 19 § kuulumaan seuraavasti:

Oopperan ja Baletin pääjohtajaa, Oopperan taiteellista johtajaa, ylikapellimestaria, päävierailijaa tai vastaavaa, lauluosaston päällikköä ja kuoromestaria kiinnitettäessä työnantaja pyytää ehdolle asetetuista henkilöistä Kansallisoopperan Oopperalaulajat ry:n mielipiteen.

3.6 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Muutetaan 21 § kuulumaan seuraavasti:

Tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevista erimielisyyksistä on ensin neuvoteltava Oopperan ja Baletin edustajan ja asianomaista henkilöstöryhmää edustavan luottamushenkilön kesken.

Jos neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen, osapuolet voivat saattaa asian allekirjoittajajärjestöjen käsiteltäväksi.

Edellä mainitut neuvottelut on aloitettava kahden (2) viikon kuluessa siitä, kun vastapuolelle on annettu kirjallinen ilmoitus erimielisyydestä ja pyydetty neuvotteluja, elleivät osapuolet sovi pidemmästä määräajasta.

Ellei erimielisyyttä saada järjestöjen kesken selvitettyä, osallinen voi viedä erimielisyyden työtuomioistuimen ratkaistavaksi. Kannetta työtuomioistuimessa ei saa panna vireille ennen kuin on käyty tässä sopimuksessa tarkoitettujen liittoneuvottelujen ja jompikumpi sopijapuoli on ilmoittanut kirjallisesti neuvottelujen päättyneen.

3.7 Sukupuolineutraalit nimikkeet

Muutetaan luottamusmies-termi luottamushenkilöksi sekä 18 §:n otsikoksi Luottamushenkilö ja sen 1. kohta kuulumaan seuraavasti:

Työehtosopimuksessa luottamushenkilöllä tarkoitetaan tämän työehtosopimuksen piiriin kuuluvien oopperalaulajien valitsemaa ja työnantajalle ilmoittamaa luottamusmiestä.

3.8 Luottamushenkilön koulutus

Muutetaan Luottamushenkilösopimuksen 16. kohta kuulumaan seuraavasti:

Luottamushenkilöllä on oikeus osallistua Suomen Muusikkojen Liitto ry:n järjestämiin ja PALTA ry:n vuosittain yhteisesti hyväksymiin koulutuksiin. Työnantaja maksaa koulutukseen osallistuvalla luottamushenkilölle kuukausipalkan koulutusajalta sekä korvaa majoitus- ja matkakulut työehtosopimuksen matkustamista koskevan liitteen mukaisesti.

4. Suomen kansallisoopperan ja -baletin kuukausipalkkaisia oopperalaulajia koskevaan palkkasopimukseen tehtävät muutokset

Muutetaan palkkasopimuksen 2 § kuulumaan seuraavasti:

Oopperalaulajan kuukausipalkka määräytyy palkkasopimuksen K-taulukon mukaisesti kokemuslisineen.

Koulutus otetaan huomioon kokemuslisään oikeuttavaa aikaa laskettaessa siten, että suoritettu soveltuva loppututkinto suomalaisessa korkeakoulussa tai ammattikorkeakoulussa tai ulkomainen loppututkinto, josta opetushallinto on antanut ns. rinnastamis- ja tunnustamispäätöksen, vastaa kahta kokemusvuotta.

PALKKATAULUKKO (K)

KOK.V	KOKEMUSLISÄ	1.1.2023, €/kk
0	0	2 793,34
2	1	2 860,62
4	2	2 979,72
8	3	3 156,79
11	4	3 290,00
15	5	3 445,52

5. Muut asiat

5.1 Palkkaustyöryhmä

Paikalliset osapuolet jatkavat palkkausjärjestelmän uudistamis- ja kehitystyötä. Vuoden 2023 aikana päivitetään työnantajan soveltamisohje kokemuksellista kerryttävän työkokemuksen huomioimisesta. Lisäksi palkkaustyöryhmä jatkaa yksiosaisen palkkauksen selvitystyötä. Uudistukset tulee toteuttaa sopimuskauden 2023–2025 kustannusraamin puitteissa.

5.2 Työaikaan ja lepotaukoihin liittyvä kokeilu

Perustetaan sopimuskauden alussa paikallinen työryhmä tarkastelemaan työaikakokeilun tuloksia. Työryhmä tekee sopimuskauden loppuun mennessä esityksen työehtosopimuksen työaikamääräyksistä.

5.3 Jatkuvan neuvottelun periaate

Sopimusosapuolet noudattavat sopimus- ja neuvottelutoiminnassaan jatkuvan neuvottelun periaatetta. Osapuolet voivat ottaa käsittelyyn esille nousevia asioita sopimuskauden aikana ja tarvittaessa sopia työehtosopimuksen muuttamisesta kesken sopimuskauden.

6. Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimukset ja pöytäkirjat jatkuvat 28.2.2025 jälkeen vuoden kerrallaan, ellei niitä irtisanota kirjallisesti viimeistään kahta kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä. Uudesta työehtosopimuksesta, palkkasopimuksesta ja pöytäkirjoista neuvoteltaessa ovat aiempien sopimusten ja pöytäkirjojen määräykset voimassa niin kauan, kunnes uudet sopimukset ja pöytäkirjat on tehty tai sopimusneuvottelut muuten ovat päättyneet.

Irtisanomisen on tapahduttava kirjallisesti. Irtisanomiskirjeeseen on liitettävä muistio niistä kysymyksistä, joista uutta sopimusta ja pöytäkirjoja solmittaessa halutaan neuvotella.

Helsingissä, 24. päivänä maaliskuuta 2023

PALVELUALOJEN TYÖNANTAJAT PALTA RY

Tuomas Aarto

Minna Ääri

SUOMEN MUUSIKKOJEN LIITTO RY

Ahti Vanttinen

Mirkka Kivilehto

TYÖEHTOSOPIMUS 2023–2025

1 § SOPIMUKSEN SOVELTAMISALA

1. Tämän työehtosopimuksen määräykset koskevat Suomen kansallisoopperan ja -baletin (jäljempänä Ooppera ja Baletti) palveluksessa määräaikaisella tai toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella olevia kuukausipalkkaisia oopperalaulajia.
2. Sopimuksen määräykset koskevat myös Oopperan ja Baletin produktiokohtaisella määräaikaisella sopimuksella työskenteleviä vierailevia oopperalaulajia liitteessä (liite 2) erikseen määritellyllä tavalla.
3. Sopimuksen määräykset koskevat myös Oopperan ja Baletin produktiokohtaisella määräaikaisella sopimuksella työskenteleviä lisäkuoron oopperalaulajia liitteessä (liite 3) erikseen määritellyllä tavalla.
4. Palkoista sovitaan palkkasopimuksella, joka on tämän työehtosopimuksen osa (liite 1).

2 § YLEISET SOPIMUKSET

Tämän työehtosopimuksen osana noudatetaan seuraavia EK:n ja SAK:n välisiä sopimuksia:

- yleissopimus 1997, lukuun ottamatta yleissopimuksen 2 ja 5 luku. Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (725/78) sijaan sovelletaan yhteistoimintalain (1333/2021) säännöksiä (viittausmääräys)
- irtisanomissuojaa ja lomautusta koskeva yleissopimus soveltamisohjeineen 2001 siten muutettuna, että 19 §:n mukainen takaisinottoaika on neljä kuukautta. Jos työsuhde on jatkunut keskeytyksettä sen päättymiseen mennessä vähintään 12 vuotta, takaisinottoaika on kuitenkin kuusi kuukautta.

3 § TYÖSUHTEEN ALKAMINEN JA KESTO

1. Työsuhteen ja siihen perustuvien oikeuksien katsotaan alkavan siitä päivästä, jolloin oopperalaulaja tosiasiallisesti on työnantajan käytettävissä sopimuksen mukaiseen työhön.

2. Oopperalaulajaksi pyrkivän on pääsääntöisesti osallistuttava koelauluun, joka on suoritettava hyväksytysti. Asiantuntijalautakuntaan, joka suorittaa koelaulun perusteella tehtävään hakevien ehdollepanon, kuuluu muiden ohella tämän sopimusalan luottamushenkilö. Ooppera ja Baletti antaa lautakunnan muusta kokoonpanosta ja työskentelystä erillisen ohjeistuksen.

Oopperan taiteellinen johtaja voi kuitenkin poikkeuksellisesti kiinnittää oopperalaulajan ilman koe-esiintymistä ottaen huomioon kyseisen oopperalaulajan taidot ja soveltuvuuden tämän työehtosopimuksen mukaisiin työtehtäviin.

Ooppera ja Baletti arvioi oopperalaulajan soveltuvuutta tämän työehtosopimuksen mukaisiin työtehtäviin koeajan aikana asiantuntijalautakunnan kanssa käydyn keskustelun perusteella.

3. Oopperalaulajan tehtävään perehtymistä varten voidaan ottaa harjoittelijoita. Harjoittelijaksi voidaan kiinnittää enintään kahden (2) vuoden määräajaksi.

4 § OOPPERALAULAJAN TEHTÄVÄT

1. Oopperalaulajan työvelvoitteeseen kuuluu näytäntökaudesta riippuen sekä solisti- että kuorotehtäviä tai pelkästään solisti- tai kuorotehtäviä.
2. Oopperalaulaja on velvollinen osallistumaan työehtosopimuksessa määritellyn perustehtävän mukaisiin Oopperan ja Baletin järjestämiin harjoituksiin, näytäntöihin, konsertteihin, juhlatilaisuuksiin sekä tarvittaessa muihin Oopperan ja Baletin toimintaan liittyviin tilaisuuksiin oopperatalossa tai muualla, Suomessa sekä ulkomailla.
3. Oopperalaulaja on velvollinen työaikansa puitteissa osallistumaan työnantajan määrittämiin yleisötyön tilaisuuksiin, jotka sisältävät kuorotyötä tai solistista työtä yleisötyön tilaisuuksissa sekä näihin läheisesti rinnastuvaa laulajan työtä.

Osallistumisesta yleisötyöhön kuuluviin edustustilaisuuksiin, kuten oman työn esittelyyn ja vastaaviin, sovitaan erikseen oopperalaulajan kanssa.

4. Oopperalaulaja on velvollinen tekemään muitakin työnantajan määräämiä oopperataiteeseen liittyviä tehtäviä, joita voidaan pitää hänen oopperalaulajan koulutuksensa, ammattitaitonsa ja kokemuksensa huomioon ottaen hänelle sopivina.
5. Oopperalaulajan työvelvoitteeseen kuuluvat Suomen kansallisoopperan ja -baletin ja Suomen Muusikkojen Liitto ry:n välisen tallennesopimuksen mukaisesta ääni- ja kuvataiteesta aiheutuvat tehtävät sekä esiintymiset tallennesopimuksen edellyttämässä laajuudessa. Edellä mainituista tehtävistä maksettavista korvauksista on sovittu tallennesopimuksessa.

5 § SIVUTOIMILUPA

Oopperan ja Baletin esitys- ja harjoitustoiminnan turvaamiseksi AA-, A- tai B-solistitehtävää tekevän oopperalaulajan tulee etukäteen saada työnantajan myöntämä kirjallinen lupa esiintyä tai harjoitella samalla ajanjaksolla tuotannoissa, jotka laatunsa tai ajankohtansa puolesta voivat häiritä työsuoritusta Oopperassa ja Baletissa. Tämä ei koske työntekijän vuosiloma-aikaa.

6 § KILPAILEVA TOIMINTA

Oopperan toimesta harjoitettua taiteellista ohjelmakokonaisuutta saa esittää vain Oopperan toimesta tai luvalla.

7 § EI-KAUPALLISET TALLENTEET

1. Kansallisoopperalla ja -baletilla on oikeus tehdä tai teettää omaa markkinointia, tiedotusta ja yleisökoulutusta varten harjoituksista ja esityksistä valokuvia sekä tallenteita, joihin sisältyy Oopperan ja Baletin palveluksessa olevan taiteellisen henkilöstön esittämien teosten esityksiä.
2. Tallenteet tehdään työaikana työpaikalla.
3. Markkinointi- ja tiedotustoiminnassa voidaan käyttää painotuotteita ja sähköisiä viestimiä. Mikäli tallennettuja esityksiä tai valokuvia siirretään tietoverkkoon, aineisto on suojattava asianmukaisesti kopiointin estämiseksi.
4. Ooppera ja Baletti saa valmistaa palveluksessaan olevan taiteellisen henkilöstön esittämien teosten esityksiä sisältäviä tallenteita omaan arkistojen ja harjoituskäyttöön sekä Oopperan ja Baletin toiminnan ja tuotantojen esittelemistä varten. Arkistotallenteita voidaan antaa tutkijoiden ja opiskelijoiden tutkittavaksi Oopperan ja Baletin omissa tiloissa. Harjoitustallenteet on tarkoitettu Oopperan ja Baletin esitysten valmistamisen edistämiseksi ja Oopperan ja Baletin esityksiin osallistuvat henkilöt voivat sanotussa tarkoituksessa käyttää näitä tallenteita.
5. Oopperalla ja Baletilla on oikeus ottaa tallenteista kopioita edellä mainittuja tarkoituksia varten. Tallenteita ei saa käyttää muihin kuin edellä mainittuihin tarkoituksiin.

8 § ESITYKSEN VALMISTAMINEN

Harjoitukset

1. Pääharjoitukseksi nimitetään näyttämöharjoitusta, jossa orkesteri on läsnä. Ennen pääharjoituksen päättymistä voivat oopperalaulajat poistua vain työnantajan luvalla.
2. Kenraaliharjoitukset pyritään järjestämään keskeytyksettä.

3. Kenraaliharjoituspäivinä AA-, A- tai B-tehtävässä toimiva oopperalaulaja ei osallistu muuhun Oopperan osoittamaan työhön kuin kyseiseen teokseen liittyvään valmistamiseen.

Ennakkonäytös

4. Ensi-iltaa edeltävä pääharjoitus katsotaan ennakkonäytökseksi, mikäli harjoituksessa on maksanutta yleisöä.

Teosten harjoittelu

5. Oopperalaulaja on velvollinen osallistumaan saman työjakson puitteissa eri teosten harjoituksiin.

Vapautus muusta työstä

6. Näyttämölle ohjatun teoksen ensi-iltapäivänä oopperalaulaja on vapaa muusta kuin illan esitystä koskevasta työstä.

Pöytäkirjamerkintä

Erikoistapauksissa voidaan ensi-iltapäivänä tai pääharjoitusten aikana harjoitella aamupäivällä, esim. jos ensi-iltateoksessa on kuorotehtävän osuus erittäin lyhyt tai sairaustapauksessa. Näistä on sovittava luottamushenkilön kanssa erikseen. Mikäli harjoitukset järjestetään työajalla, niistä ei makseta erillistä korvausta.

Jos oopperalaulajaa tarvitaan solistitehtävän harjoituksiin ensi-iltapäivänä tai pääharjoitusten aikana, asiasta sovitaan kyseisen oopperalaulajan kanssa.

9 §

TYÖAIKA

Säännöllinen työaika

1. Oopperalaulajan säännöllinen työaika on enintään 7 tuntia vuorokaudessa. Oopperalaulajan työpäivä voi jakaantua kahteen työjaksoon. Tällöin yksi työjakso voi kestää poikkeuksellisesti vähintään kaksi ja enintään viisi tuntia. Työpäivä voi olla myös yhdenjaksoinen.
2. Oopperalaulajan viikoittainen työaika on 38 tuntia 15 minuuttia, johon sisältyy 5 tuntia 15 minuuttia henkilökohtaista harjoittelua. Henkilökohtaista harjoittelua varten varatun ajan oopperalaulaja saa jakaa haluamallaan tavalla eikä sitä voida laskea päivittäiseen työaikaan kuuluvaksi.

Työvuoroluettelo

3. Oopperalaulajan työjaksot ilmoitetaan viikkolistalla Oopperan ja Baletin voimassa olevan käytännön mukaisesti. Jos viikkolistan mukaisen työn sisältöön on välttämättä tehtävä muutos, siitä ilmoitetaan erikseen

oopperalaulajalle. Muut muutokset voidaan toimeenpanna työaikalain mukaisesti.

Työnantajan ei tarvitse ilmoittaa viikkolistalla valmistautumiseen kuten maskeeraukseen tai jälkitehtäviin käytettävää aikaa.

4. Syys- ja kevätkauden yhdenjaksoiset työpäivät ilmoitetaan vähintään kaksi kuukautta ennen kyseisen kauden alkamista. Ilmoitusajasta voidaan kuitenkin poiketa oopperalaulajan kanssa sopimalla.

Työajan sijoittelu

5. Työjakso voi alkaa klo 10.00, mikäli oopperalaulajan 12 tunnin vuorokausilepo toteutuu. Työjaksot on päivittäin sijoitettava siten, että ne päättyvät viimeistään klo 23.00.

Soveltamisohje

Klo 10 alkavat työjaksot eivät ole pääsääntö.

6. Kaksiosaisen työpäivän ensimmäinen työjakso ajoittuu maanantaista perjantaihin klo 10–15 välille, iltatyöjakso klo 18–23 välille.

Lauantaina tai lauantaille sijoittuvana pyhäpäivän aattona ensimmäinen työjakso voi olla enintään 3,5 tuntia klo 11–14.30 välillä. Tällöin illalla voi olla esitys.

Jos pyhäpäivän aatto osuu muulle viikonpäivälle kuin lauantaille tai sunnuntaille, ajoittuu työjakso klo 10–14 välille. Jos kyse on näyttämöharjoituksesta, jossa orkesteri on läsnä, työjakso ajoittuu klo 11–14.30 välille. Näissä tapauksissa illalla voi olla esitys.

Pöytäkirjamerkintä

Oopperalaulaja, joka on osallistunut lauantaina tai pyhäpäivän aattona näyttämöharjoitukseen, jossa orkesteri on läsnä ja joka päättyy klo 14.30, saa yhden tunnin vapaan paikallisesti sovittuun työaikapankkiin.

7. Yhdenjaksoisen työpäivän työ ajoittuu arkipäivinä klo 10–18 välille.
8. Työjaksossa musiikkiharjoituksen osuus voi olla enintään neljä tuntia, ellei oopperalaulajan kanssa toisin sovita.
9. Edellä kohdista 5. ja 6. poiketen esitykset, pääharjoitukset ja kenraaliharjoitukset voivat alkaa muinakin ajankohtina, kun siitä on asianmukaisesti ja hyvissä ajoin ilmoitettu.
10. Harjoitusten alkamis- ja päättymisaikoja voidaan tapauskohtaisesti muuttaa, jos harjoitus sitä edellyttää.
11. Konserttien ja oopperatalon ulkopuolella olevien esitysten yhteydessä voidaan järjestää lyhyt harjoitus, joka kestää enintään 1,5 tuntia. Tällöin

harjoitus pyritään aloittamaan aikaisintaan 2,5 tuntia ennen esityksen alkua, mikäli mahdollista. Harjoituksen tulee päättyä viimeistään 30 minuuttia ennen esityksen alkua.

Vapaavuorojen sijoittelu

12. Oopperalaulajalla on viikoittain keskimäärin kaksi vapaavuoroa, joiden sijoittelusta työnantaja päättää. Tasoitusjakso on kolme kalenteriviikkoa. Mikäli oopperalaulaja antaa suostumuksen ylityöhön, voidaan samalla sopia oopperalaulajan kanssa vapaavuoista poikkeamisesta. Mikäli oopperalaulaja tekee tasoitusjakson aikana solistityötä, ei vapaavuoja koskevia määräyksiä sovelleta.

Vapaavuorot pyritään sijoittamaan siten, että yksi vapaavuoro sijoittuu viikoittain pääsääntöisesti iltaan.

Soveltamisohje

Jos viikolla on vähintään yksi yhdenjaksoinen työpäivä, voidaan viikoittaiset vapaavuorot sijoittaa aamuun ottaen huomioon tasoitusjakson määräykset.

Kolme päivää ja sitä lyhyempiin työviikkoihin voidaan merkitä vain yksi vapaavuoro, ellei 9 §:n 13 kohdan toisesta kappaleesta muuta johdu.

13. Vapaavuoja ei voida merkitä jouluaatonaatolle, jouluaatolle, uudenvuodenpäivälle, itsenäisyyspäivälle, vapunpäivälle eikä joulupäivälle, tapaninpäivälle tai muulle kirkolliselle juhlapäivälle.

Sellaiselle kalenteriviikolle, jolloin jouluaatonaatto sijoittuu muulle viikonpäivälle kuin sunnuntaille, ei tarvitse merkitä vapaavuoja.

14. Vapaavuoja voidaan merkitä edellä mainittujen pyhäpäivien aattoihin.
15. Jos oopperalaulaja on vapaa lauantai-iltana, hän on vapaa myös lauantai-päivän muusta työstä, ellei siinä ole kysymys pääharjoituksesta, esityksestä, solisti- tai avustajatyöstä.

Soveltamisohje

Avustajatyöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä kuorotehtävän harjoitusaikataulusta poikkeavaa avustajatehtävää.

16. Jos oopperalaulaja on esiintynyt lauantai-iltana kuorotehtävässä, hän on vapaa maanantaihin klo 15 saakka muusta kuin solistitehtävästä. Jos oopperalaulaja on maanantaina vierailumatkalla, voidaan hänet kutsua työhön aikaisemminkin. Kyseiselle viikolle ei maanantain aamupäivän vapaan lisäksi tarvitse merkitä kuin yksi vapaavuoro.

Työajan sijoittelu yleisötyössä

17. Yleisötyötuotannoissa työ voidaan sijoittaa klo 15–18 välille. Yleisötyön yhteydessä työjaksojen väli voi olla alle 4 tuntia. Sellaisena työpäivänä,

kun oopperalaulaja tekee yleisötyötä, voidaan hänelle merkitä myös aamu- tai iltatyöjakso.

18. Yleisötyötilaisuuksien muodostaman työjakson työaika lasketaan tilaisuuksien yhteenlasketun todellisen keston mukaan tilaisuuksien väliset ajat mukaan lukien.
19. Yleisötyötoiminnassa tauot määräytyvät tilaisuuksien välisten aikojen mukaisesti.

Lepoajat

20. Oopperalaulajalle on annettava vähintään 12 tunnin keskeytymätön vuorokausilepo iltatyöjakson ja aamutyöjakson välissä.
21. Oopperalaulajalle on annettava aamutyöjakson ja iltaharjoituksen tai näytännön välissä vähintään 4 tunnin keskeytymätön vapaa-aika.

Näytäntöjä koskevat erityismääräykset

22. Työaika laskettaessa luetaan näytännön pituudeksi vähintään 3,5 tuntia.
23. Henkilökohtaiseen valmistautumiseen ja jälkitehtäviin käytettävä aika ei muodosta lisä- tai ylityöperustetta.
24. Näytännössä oopperalaulaja vapautuu työstä sillä hetkellä, jolloin hänen osuutensa teoksessa päättyy, ellei oopperalaulaja osallistu kiitoksiin.

Työnantaja päättää oopperalaulajan osallistumisesta kiitoksiin. Loppukiitokset huomioidaan viikoittaisessa säännöllisessä työajassa, mutta ne eivät kerrytä päivittäistä tai viikoittaista ylityötä.

25. Näytännöt voivat tarvittaessa kestää yli klo 23:n.
26. Oopperalaulaja on tarvittaessa velvollinen osallistumaan päivittäin kahteen näytäntöön, kuitenkin AA-, A- tai B-tehtävässä esiintyvä oopperalaulaja vain yhteen näytäntöön.
27. Kahden näytännön välinen aika lasketaan työaikaan kuuluvaksi ja sen on oltava vähintään yksi tunti. Jos kahden näytännön välinen aika on kuitenkin vähintään neljä tuntia, sitä ei lasketa työaikaan kuuluvaksi. Kaksi kertaa näytäntövuodessa kahden näytännön välistä aikaa ei lueta työaikaan silloin, kun näytäntöjen välinen aika on lyhyempi kuin neljä tuntia.

Työaikapankki

28. Työaikapankin perustamisesta ja käytöstä voidaan sopia paikallisesti.

Työajan enimmäismäärä

29. Työaikalain (872/2019) 18 §:n mukaisen työajan enimmäismäärän tasoittumisjakson pituus on 12 kuukautta.

10 § PÄIVITTÄISET LEPOTAUOT

1. Kaksiosaisessa työpäivässä jokaiseen enintään 2 tuntia kestävään harjoitukseen tulee sisältyä 15 minuutin ja enintään 3 tuntia kestävään harjoitukseen 20 minuutin tauko.
2. Yhdenjaksoisessa työpäivässä, joka on vähintään 6 tunnin mittainen, on taukoja yhteensä vähintään 1 tunti. Yksi tauoista on 40 minuutin mittainen, ellei näyttämöharjoitus edellytä 30 minuutin taukoa.
3. Kaksiosaisessa tai alle 6 tuntia kestävässä yhdenjaksoisessa työpäivässä yli 3 tuntia kestävään harjoitukseen tulee sisältyä 1,5 tunnin harjoituksen jälkeen 20 minuutin ja seuraavan 1,5 tunnin harjoituksen jälkeen 15 minuutin pituinen tauko.
4. Pääharjoituksissa, valmistavissa pääharjoituksissa ja näyttännöissä tauot määräytyvät teoksen väliaikojen mukaan.
5. Mikäli mahdollista tauot suunnitellaan siten, ettei yhdenjaksoinen työskentely tule 1,5 tuntia pidemmäksi.
6. Tauotusta voidaan tapauskohtaisesti muuttaa, jos harjoitus sitä edellyttää.
7. Taukoja eivät työnantajan edustajat saa käyttää työasioihin. Työjaksoihin sisältyvät tauot sisältyvät työaikaan.

Työaikakokeilu

Työehtosopimuksen 9 ja 10 §:n määräykset ovat voimassa työehtosopimuskauden mittaisena kokeiluna.

11 § YLI- JA SUNNUNTAITYÖ

1. Vuorokautisen säännöllisen työajan ylittävältä kahdelta (2) ensimmäiseltä työtunnilta maksetaan ylityökorvauksena 50 %:lla ja seuraavilta työtunneilta 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka.
2. Viikoittaisen säännöllisen työajan ylittäviltä työtunneilta maksetaan ylityökorvauksena 50 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka.
3. Vuorokautisen säännöllisen työajan ylittäviä työtunteja ei oteta mukaan laskettaessa viikkoylityökorvausta.
4. Sunnuntaina, kirkollisena juhlapäivänä, itsenäisyys- ja vapunpäivänä sekä joului- ja juhannusaattona tehty työ korvataan sunnuntaityönä työaikalain mukaisesti.
5. Perustuntipalkka saadaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 130.

12 §

VAPAAPÄIVÄT

1. Oopperalaulajan viikkolepopäivä on sunnuntai.

Pöytäkirjamerkintä

Työnantajalla on oikeus teettää sunnuntaityötä liitteenä olevan sunnuntaityötä koskevan paikallisen sopimuksen mukaan.

2. Työaikalain (872/2019) mukainen viikkolepo voidaan antaa viikkojen vaihteessa siten, että se sijoittuu osaksi edelliseen ja osaksi jälkimmäiseen viikkoon niin, että enin osa viikkolevosta sijoittuu sille viikolle, jonka viikkolevosta on kysymys.
3. Pääsiäisenä oopperalaulajalla on kuusi vapaapäivää. Vastaava yhdenjaksoinen vapaa voidaan siirtää viikolle 8. Siirrosta tulee ilmoittaa edellisen vuoden vuosilomailmoituksen yhteydessä. Vapaan sijoittelusta ja yhdenjaksoisuudesta voidaan sopia työnantajan ja oopperalaulajan välillä toisin.
4. Jouluaatonaatto, jouluaatto ja joulupäivä ovat vapaapäiviä.
5. Oopperalaulajan palkasta ei vähennetä hänen perheensä piirissä sattuneen äkillisen sairauden, läheisen omaisen kuoleman tai yhteiskunnallisen luottamustehtävän vuoksi annettavaa lyhyttä tilapäistä lomaa.
6. Työpäiviksi sattuvat 50-vuotispäivä, oma avioliittoon vihkimispäivä ja lähiomaisen hautajaispäivä ovat palkallisia vapaapäiviä.

Soveltamisohje

Lähiomaisella tarkoitetaan oopperalaulajan aviopuolisoa ja lapsia sekä hänen aviopuolisonsa lapsia, oopperalaulajan vanhempia ja hänen aviopuolisonsa vanhempia sekä oopperalaulajan veljiä ja sisaria. Lapseksi katsotaan myös adoptiolapsi ja kasvattilapsi. Mitä edellä on sanottu aviopuolisosta, sovelletaan myös avopuolisoon ja rekisteröidystä parisuhteesta annetussa laissa (950/2001) tarkoitetun parisuhteen osapuoleen.

7. Oopperalaulaja saa näytäntövuosittain (12 kuukautta) kuusi tuntia paikallisesti sovittavaan työaikapankkiin. Mikäli oopperalaulaja työskentelee vain osan näytäntövuodesta, hän saa suhteellisen osuuden tuntimäärästä työaikapankkiin.

13 §

VUOSILOMA

1. Oopperalaulajan vuosiloma on yhtäjaksoisesti vähintään kaksi kuukautta. Yhdenjaksoisuudesta voidaan poiketa luottamushenkilön kanssa sovittavalla tavalla pääsääntöisesti kustannusneutraalisti.

Oopperalaulajan vuosiloma lyhenee neljä (4) arkipäivää jokaista sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana oopperalaulaja ei työskentele

vähintään 14:ää työpäivää tai 35:tta tuntia palkattoman harkinnanvaraisen työvapaan takia. Määräystä sovelletaan yli kuukauden yhtäjaksoisesti kestäviin työvapaisiin. Oopperalaulaja, joka on palkattomalla harkinnanvaraisella työlomalla koko näytöntövuoden, ei ansaitse vuosilomaa lainkaan.

Pöytäkirjamerkintä

Oopperalaulajan vuosiloma on neljä päivää jokaista lomanmääräytymiskuukautta kohti siltä lomanmääräytymisvuodelta, jonka kuluessa oopperalaulajan työsuhde on alkanut 15.1.–31.3. välisenä aikana.

2. Loman alkamis- ja päättymispäivät tiedotetaan työjärjestyksessä kaksi kuukautta ennen loman alkua.
3. Päiväpalkka lasketaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 25.
4. Oopperalaulajan lomapalkkaa laskettaessa otetaan laskentaperusteissa huomioon kyseiselle oopperalaulajalle lomanmääräytymisvuoden aikana suoritettut näytöskohtaiset korvaukset. Näytöskohtaisten korvausten yhteismäärä jaetaan luvulla 12 tai työssäolokuukausien lukumäärällä, mikäli työsuhde ei ole kestänyt koko lomanmääräytymisvuotta, jolloin saadaan selville se määrä, jolla oopperalaulajan kuukausipalkka korotetaan lomapalkan laskemista varten.

14 §

LOMARAHAA

1. Oopperalaulajalle, jonka työsuhde Oopperassa ja Baletissa on jatkunut yhtäjaksoisesti yli 5 vuotta, suoritetaan lomarahaa 36 päivän lomapalkan perusteella.

Oopperalaulajalle, jonka työsuhde Oopperassa ja Baletissa on jatkunut vähemmän kuin 5 vuotta, suoritetaan lomarahaa 24 päivän lomapalkan perusteella.

2. Lomarahaa on 50 % lomanmääräytymisvuotta seuraavan heinäkuun varsinaisesta kuukausipalkasta jaettuna luvulla 25 ja kerrottuna työsuhteen keston perusteella edellä selostetulla tavalla muodostuvalla lomapäivien määrällä.

Jos oopperalaulajalle ei suoriteta palkkaa heinäkuulta, lasketaan lomarahaa siitä palkasta, jonka hän olisi heinäkuussa työssä ollessaan ansainnut.

Lomarahaa suoritetaan yhdellä kertaa elokuun palkanmaksun yhteydessä.

Lomarahaa ei suoriteta oopperalaulajalle, joka välittömästi ennen loman alkamista tai välittömästi sen päätyttyä on ollut poissa työstä luvottomasti tai ilman pätevää syytä tai jättää irtisanomisajan noudattamatta.

Lomakorvaus

3. Oopperalaulajalle, jonka työsuhde päättyy, suoritetaan vuosilomakorvauksena 4 päivän palkka jokaista vuosilomakorvaukseen oikeuttavaa työssäolokuukautta kohti.

15 § MATKUSTAMINEN (poistettu)

24.3.2023 lukien sovelletaan liitettä 5

15 § SAIRAUUSLOMA JA PERHEVAPAAT SEKÄ TERVEYDENHUOLTO

Sairausajan palkka

1. Oopperan ja Baletin palveluksessa määräaikaisella tai toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella olevalle oopperalaulajalle maksetaan sairausajan palkkaa liitteen 4 määräysten mukaisesti.

Sairausaikana maksettavaa palkkaa laskiessa otetaan huomioon kyseiselle oopperalaulajalle edellisen näytöntökauden aikana maksettujen näytöskorvausten 12 kuukauden keskiarvon mukaan laskettu summa.

Mikäli oopperalaulaja ei ole työskennellyt edellistä näytöntökautta kokonaisuudessaan, sairausajan palkkaa laskiessa otetaan huomioon työssäolokuukausien aikana hänelle maksettujen näytöskorvausten keskiarvon mukaan laskettu summa.

2. Sairausajalta ei makseta palkkaa sen jälkeen, kun sairausloma on myönnetty jatkuvana yhdessä tai useammassa erässä yli 12 kuukaudeksi. Sairausloma katsotaan jatkuvaksi, ellei sitä ole keskeyttänyt vähintään 30 kalenteripäivän pituinen työssäolo.
3. Työkyvyttömyystilanteissa työnantajan maksaessa sairausajan palkkaa työnantaja on oikeutettu saamaan tältä ajalta tulevan sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan itselleen.
4. Mikäli oopperalaulajalla on oikeus tapaturman vuoksi saada työansion menetyksestä korvausta muualta, hänelle maksetaan sairausajan palkasta ainoastaan korvauksen ylittävä osa. Sairausajan palkka maksetaan kuitenkin täysimääräisenä, mikäli korvauksen saaminen perustuu työntekijän itsensä vapaaehtoisesti kustantamaan etuuteen.

Perhevapaat

5. Oopperalaulajan raskaus- ja vanhempainvapaaseen sovelletaan tämän 15 §:n määräysten lisäksi liitteen 4 määräyksiä.

Raskaus- ja vanhempainvapaan palkkaa laskettaessa otetaan huomioon edellisen näytöntövuoden aikana kyseiselle oopperalaulajalle maksettujen näytöskorvausten 12 kuukauden keskiarvon mukaan laskettu summa.

Soveltamisohje

Oikeus palkallisen adoptiovapaan pitämiseen määräytyy liitteen 4 määräysten mukaisesti.

6. Esiintymisen estävä äkillinen sairaustapaus on ilmoitettava välittömästi työnantajalle Oopperan ja Baletin kulloinkin voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.
7. Työnantaja tarjoaa työterveyspalvelut kulloinkin voimassa olevan käytännön mukaisesti.

Tilapäinen hoitovapaa

8. Oopperalaulajalla on oikeus saada alle kymmenvuotiaan tai vammaisen tai pitkäaikaissairaan lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan alle kymmenvuotiaan tai vammaisen tai pitkäaikaissairaan lapsen sairastuessa äkillisesti lapsen hoidon järjestämiseksi tai tämän hoitamiseksi tilapäistä hoitovapaata enintään neljä työpäivää kerrallaan. Sama oikeus on myös lapsen vanhemmalla, joka ei asu tämän kanssa samassa taloudessa. Tilapäiseen hoitovapaaseen oikeutetut saavat olla tilapäisellä hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti.
9. Oopperalaulajan on ilmoitettava työnantajalle tilapäisestä hoitovapaasta ja sen arvioidusta kestoajasta niin pian kuin mahdollista. Työnantajan pyynnöstä oopperalaulajan on esitettävä luotettava selvitys tilapäisen hoitovapaan perusteesta.

Soveltamisohje

Oopperalaulajalla ei ole oikeutta tilapäiseen hoitovapaaseen, jos toinen vanhemmista on kotona, ellei kotona oleva vanhempi ole si-doksissa sellaiseen toimintaan, joka estää lapsen päivittäisen hoi-tamisen tai ellei hän ole muutoin kykenemätön hoitamaan lasta.

Molemmat vanhemmat voivat käyttää tilapäistä hoitovapaata yh-teensä enintään neljä työpäivää lapsen saman sairaustapauksen yhteydessä. Tilapäinen hoitovapaa voidaan siten jakaa esim. siten, että saman päivän aikana lasta voi hoitaa aamupäivällä äiti ja ilta-päivällä isä, jos se on vanhempien töiden järjestelyn kannalta tar-koituksenmukaista.

Oikeus vapaaseen on lapsi- ja sairauskohtainen. Toisen lapsen sairastuessa tai lapsen sairastuessa toiseen sairauteen, on uusi ti-lapäisen hoitovapaan jakso käytettävissä. Sairaus todetaan sa-moin kuin oopperalaulajan oma sairaus. Oopperalaulajan on tarvit-taessa esitettävä selvitys myös siitä, että tilapäisellä hoitovapaalla on ollut kerrallaan vain toinen lapsen vanhemmista.

Pykälä ei koske vammaisen tai pitkäaikaissairaan lapsen vammasta tai sairaudesta aiheutuvaa tavanomaista hoitoa. Sen sijaan tilapäistä hoitovapaata koskevat sopimusmääräykset koskevat myös alle 16-vuotiaiden vammaisten tai pitkäaikaissairaiden lasten äkillistä sairastumista esimerkiksi nuhakuumeeseen.

Tilapäisen hoitovapaan palkallisuus

10. Oopperalaulajalle maksetaan palkkaus tilapäisen hoitovapaan ajalta, enintään neljältä työpäivältä. Palkkaus maksetaan oopperalaulajalle liitteen 4 1 §:n ja tämän työehtosopimuksen 16 §:n 1. kohdan toisen ja kolmannen kappaleen mukaisesti. Palkkauksen maksamisen edellytyksenä tässä pykälässä tarkoitetun poissaolon ajalta on, että poissaolo on sairastuneen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämätön. Palkallisuuden edellytyksenä on lisäksi, että molemmat vanhemmat ovat ansiotyössä tai kysymyksessä on yksinhuoltaja ja että lapsen sairaudesta esitetään vastaava selvitys kuin mikä oopperalaulajan omasta sairaudesta vaaditaan.

Soveltamisohje

Yksinhuoltajaksi katsotaan myös henkilö, joka pysyvästi asuu erillään aviopuolisostaan sekä henkilö, jonka aviopuoliso on asevelvollisuuden suorittamisen tai reservin harjoitusten, sairauden, matkan, työskentelystä tai opiskelusta johtuvan toisella paikkakunnalla asumisen tai muun sellaisen pakottavan syyn vuoksi estynyt osallistumaan lapsen hoitoon.

Muut etuudet

11. Oopperalaulaja on oikeutettu hankkimaan näyttämötyössä tarvittavat piilolinssit, joiden hankintakustannukset Ooppera ja Baletti korvaa oopperalaulajalle paikallisesti sovittavaan määrään asti.
12. Oopperalaulajalla on oikeus saada Oopperalta ja Balettilta paikallisesti sovittava korvaus niihin kustannuksiin, jotka vuoden aikana ovat aiheutuneet hammashoidosta.
13. Oopperalaulajalla on oikeus neljään fysioterapiaan tai muuhun fysiohoitoon, joita koskevan korvauksen enimmäismäärästä sovitaan paikallisesti.
14. Oopperalaulajan osalta toteutetaan ryhmähenkivakuutusta koskevat järjestelyt sellaisina kuin niistä on kulloinkin sovittu työmarkkinakeskusjärjestöjen välillä.

16 §

PYSYVÄ TYÖKYVYTTÖMYYS JA VANHUUDENTURVA

Oopperalaulaja on oikeutettu saamaan Oopperasta ja Baletista työkyvyttömyys-, vanhuus- ja perhe-eläkettä Oopperan ja Baletin hallintoneuvoston vahvistamien eläkesääntöjen määräämällä tavalla.

Pöytäkirjamerkintä

Hallintoneuvostolla ollut toimivalta lisäeläkeasioissa kuuluu nykyisin Oopperan ja Baletin säätiön sääntöjen mukaisesti hallitukselle.

17 § LUOTTAMUSHENKILÖ

1. Luottamushenkilöllä tarkoitetaan tämän työehtosopimuksen piiriin kuuluvien oopperalaulajien valitsemää ja työnantajalle ilmoittamaa luottamusmiestä.
2. Luottamushenkilö tulee valita Oopperaan ja Balettiin toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevista oopperalaulajista, joille tulee varata mahdollisuus osallistua luottamushenkilön vaaliin. Kansallisoopperan oopperalaulajat ry:llä on oikeus toimia tarvittaessa vaalitoimituksen järjestäjänä. Luottamushenkilön vaali voidaan suorittaa työpaikalla, mutta siitä on etukäteen sovittava työnantajan kanssa.
3. Valitusta luottamushenkilöstä tulee ilmoittaa työnantajalle kirjallisesti.
4. Luottamushenkilön tehtävänä on valvoa tämän työehtosopimuksen piiriin kuuluvien kuukausipalkkaisten oopperalaulajien edustajana tämän työehtosopimuksen noudattamista ja johtaa em. oopperalaulajien osalta niitä neuvotteluja ja siinä järjestyksessä kuin tämän työehtosopimuksen 20 §:ssä on sovittu.
5. Luottamushenkilö edustaa kuukausipalkkaisia oopperalaulajia myös työlainsäädännön soveltamista koskevissa asioissa.
6. Luottamushenkilöllä on myös oikeus avustaa produktiokohtaisella määräaikaisella sopimuksella työskentelevää vierailevaa ja lisäkuoron oopperalaulajaa tämän niin halutessa liitteessä 2 ja 3 määritellyissä asioissa ja työlainsäädännön soveltamista koskevissa asioissa.
7. Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä oopperalaulajan palkasta tai muista työsuhteeseen liittyvistä asioista, luottamushenkilölle on annettava kaikki valituksen alaisen tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.
8. Luottamushenkilöllä on oikeus saada paikallisesti sovituin säännöllisin väliajoin tieto tämän työehtosopimuksen piirissä olevien työntekijöiden keskiarvoisesta kuukausiansiosta tehtäväryhmittäin sekä sijoittumisesta työehtosopimuksen mukaisessa palkkaluokituksessa sellaisella tavalla, ettei siitä ilmene yksittäisten työntekijöiden palkkatietoja.

Henkilötietojen luovuttamisessa noudatetaan mitä kulloinkin voimassa olevassa tietosuojalainsäädännössä on säädetty.

Luottamushenkilön on pidettävä tehtäviensä hoitamista varten annetut tiedot luottamuksellisina.

9. Luottamushenkilöä ei luottamushenkilötehtävän vuoksi saa erottaa työsuhteestaan.
10. Jos luottamushenkilöksi valitun oopperalaulajan luottamushenkilötehtävien hoitaminen estää varsinaisten työtehtävien tekemisen, tämä ei saa aiheuttaa hänen ansionsa alentumista.
11. Luottamushenkilöä ei saa irtisanoa paitsi, mikäli yhteisesti todetaan, ettei luottamushenkilölle voida tarjota hänen ammattiaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä.

Luottamushenkilön työsuhdetta ei saa purkaa sairauden johdosta tai työ-sopimuslain 8. luvun nojalla sillä perusteella, että hän on rikkonut työso-pimuslain 3. luvun 1 §:ään sisältyviä tai työaikaa koskevia järjestysmääräyk-siä.

Ellei Ooppera ja Baletti noudata edellä tässä kohdassa mainittuja mää-räyksiä, se on velvollinen suorittamaan luottamushenkilölle vahingonkor-vauksena enintään kuuden kuukauden palkan.

12. Luottamushenkilönä toimivalle työntekijälle annetaan, mikäli mahdollista, ilmoitus työsuhteen päättymisestä vähintään kolme kuukautta ennen työ-suhteen päättymistä. Luottamushenkilölle annettavaan ilmoitukseen tulee aina merkitä irtisanomisen syy.
13. Luottamushenkilölle annetusta ennakoilmoituksesta toimitetaan tieto sille ammattiosastolle, joka on luottamushenkilön valinnut. Edellä mainitut en-nakoilmoitusmääräykset eivät kuitenkaan koske tapauksia, joissa työn-antaja lain mukaan on oikeutettu purkamaan työsuhteen ilman ennak-koilmoitusta.
14. Tehtäviensä hoitamista varten luottamushenkilölle järjestetään tarvitta-essa vapaata työstään. Kiireellisten tapausten hoitamista varten lupa tulee myöntää viivytyksettä.
15. Jos luottamushenkilö suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan näin menetetyistä ajasta lisätyökorvaus tai sovitaan hänen kanssaan muunlaisesta lisäkorvauk-sesta.
16. Luottamushenkilöllä on oikeus osallistua Suomen Muusikkojen Liitto ry:n järjestämiin ja PALTA ry:n vuosittain yhteisesti hyväksymiin koulutuksiin. Työnantaja maksaa koulutukseen osallistuvalla luottamushenkilölle kuu-kausipalkan koulutusajalta sekä korvaa majoitus- ja matkakulut työehto-sopimuksen matkustamista koskevan liitteen mukaisesti.
17. Luottamushenkilölle varataan mahdollisuuksien mukaan Oopperan ja Ba-letin toimesta pysyvä ja tehtävään sopiva kunnollinen tila, jossa voidaan säilyttää luottamushenkilötehtäviä varten tarvittavat asiakirjat ja toimisto-välineet.

18. Neuvottelujärjestyksen suhteen noudatetaan tämän työehtosopimuksen määräyksiä.
19. Ooppera ja Baletti korvaa luottamushenkilölle puhelinkuluina summan, joka sovitaan paikallisesti.
20. Ooppera ja Baletti suorittaa luottamushenkilölle ajankäyttö- ja ansionmenetykskorvauksen, jonka suuruus on 1.5.2023 lukien 379,58 euroa ja 1.6.2024 lukien 390,97 euroa.

18 § OPPERALAJIEN KUULEMINEN OPPERAN JOHTOA VALITTA- ESSA

Oopperan ja Baletin pääjohtajaa, Oopperan taiteellista johtajaa, ylikapellimestaria, päävierailijaa tai vastaavaa, lauluosaston päällikköä ja kuoromestaria kiinnitettäessä työnantaja pyytää ehdolle asetetuista henkilöistä Kansallisoopperan oopperalaulajat ry:n mielipiteen.

19 § PAIKALLINEN SOPIMINEN

1. Paikallisesti sopien voidaan poiketa tämän työehtosopimuksen 8, 9, 10, 12 ja 13 §:n sekä liitteen 5 määräyksistä. Työehtosopimuksen tarkoittama paikallinen sopiminen on mahdollista työnantajan ja luottamushenkilön kesken.

Lisäksi paikallisesti voidaan sopia niistä asioista, joista työehtosopimuksen tai palkkasopimuksen määräyksien mukaan voidaan sopia paikallisesti.

Paikallisesti voidaan sopia toisin yhteistoimintalain (1333/2021) 2 luvun säännöksistä. Paikallisesti ei kuitenkaan voida sopia, että vuoropuhelua ei käytäisi lainkaan.

Ennalta-arvaamattoman ja poikkeuksellisen tilanteen kohdatessa voidaan paikallisesti sopia toisin työsopimuslain 5 luvun 4 §:n lomautusilmoituksesta.

2. Paikallinen sopimus voidaan solmia määräajaksi tai olemaan voimassa toistaiseksi. Toistaiseksi voimassa oleva paikallinen sopimus voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa käyttäen, ellei toisin sovita. Paikallinen sopimus solmitaan kirjallisena, jos jompikumpi sopijapuoli sitä pyytää.
3. Paikallisen sopimuksen voimaantulo ei edellytä liittotason hyväksyntää.

20 § ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevista erimielisyyksistä on ensin neuvoteltava Oopperan ja Baletin edustajan ja asianomaista henkilöstöryhmää edustavan luottamushenkilön kesken.

Jos neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen, osapuolet voivat saattaa asian allekirjoittajajärjestöjen käsiteltäväksi.

Edellä mainitut neuvottelut on aloitettava kahden (2) viikon kuluessa siitä, kun vastapuolelle on annettu kirjallinen ilmoitus erimielisyydestä ja pyydetty neuvotteluja, elleivät osapuolet sovi pidemmästä määräajasta.

Ellei erimielisyyttä saada järjestöjen kesken selvitettyä, osallinen voi viedä erimielisyyden työtuomioistuimen ratkaistavaksi. Kannetta työtuomioistuimessa ei saa panna vireille ennen kuin on käyty tässä sopimuksessa tarkoitetut liittoneuvottelut ja jompikumpi sopijapuoli on ilmoittanut kirjallisesti neuvottelujen päättyneen.

21 § TYÖRAUHA

Tämän sopimuksen voimassa ollessa eivät osapuolet saa panna toimeen tähän sopimukseen tai sen osaan kohdistuvaa työtaistelutoimenpidettä.

22 § SELVIYTYMISLAUSEKE

Mikäli Oopperan ja Baletin julkisista varoista saaman rahoituksen määrä alenee olennaisesti, rahoituksen muodossa tapahtuu olennaisia muutoksia tai Oopperan ja Baletin talouden kokonaistilanne olennaisesti heikkenee ja työnantaja on edellä mainituista syistä johtuen joutumassa taloudellisiin vaikeuksiin, jotka johtaisivat työvoiman käytön vähentämiseen sopimuslalla, paikallisesti arvioidaan työehtosopimusmääräysten soveltuvuutta muuttuneessa tilanteessa. Muuttoneiden olosuhteiden pohjalta sovitaan luottamushenkilön kanssa paikallisesti työehtosopimuksen määräyksistä poikkeamisesta toimintaedellytysten ja työpaikkojen turvaamiseksi. Sopimus on määräaikainen ja tehdään enintään vuodeksi. Tarvittaessa osapuolet voivat käyttää apunaan asiantuntijoita.

Jos paikallisesti katsotaan, että olosuhteiden muuttuminen edellyttää työehtosopimuksen määräysten muuttamista, tarvittavista muutoksista sovitaan sopimusosapuolten välillä Oopperan ja Baletin toimintaedellytysten ja työpaikkojen turvaamiseksi.

23 §

SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKA JA IRTISANOMINEN

1. Uusi sopimuskausi päättyy 28.2.2025.

Sopimukset ja pöytäkirjat jatkuvat 28.2.2025 jälkeen vuoden kerrallaan, ellei niitä irtisanota kirjallisesti viimeistään kahta kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä. Uudesta työehtosopimuksesta, palkkasopimuksesta ja pöytäkirjoista neuvoteltaessa ovat aiempien sopimusten ja pöytäkirjojen määräykset voimassa niin kauan, kunnes uudet sopimukset ja pöytäkirjat on tehty tai sopimusneuvottelut muuten ovat päättyneet.

2. Irtisanova osapuoli on velvollinen irtisanomisen yhteydessä jättämään vastapuolelle yksilöidyn muistion asioista, joista halutaan neuvotella. Neuvottelut uudesta sopimuksesta on aloitettava viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa irtisanomisesta.

Helsingissä, 24. päivänä maaliskuuta 2023

PALVELUALOJEN TYÖNANTAJAT PALTA RY

SUOMEN MUUSIKKOJEN LIITTO RY

LIITE 1 Palkkasopimus

PALVELUALOJEN TYÖNANTAJAT PALTA RY:N JA
SUOMEN MUUSIKKOJEN LIITTO RY:N VÄLINEN
SUOMEN KANSALLISOOPPERAN JA -BALETIN KUUKAUSIPALKKAISIA
OOPPERALAJIA KOSKEVA

PALKKASOPIMUS 2023–2025

1 § Soveltamisala

Tällä sopimuksella määrätään Oopperan ja Baletin palveluksessa olevien työehtosopimuksen 1 §:n 1. kohdassa tarkoitettujen oopperalaulajien palkkaehdot.

2 § Palkkaus

Oopperalaulajan kuukausipalkka määräytyy palkkasopimuksen K-aulukon mukaisesti kokemuslisineen.

Koulutus otetaan huomioon ikälisään oikeuttavaa aikaa laskettaessa siten, että suoritettu soveltuva loppututkinto suomalaisessa korkeakoulussa tai ammatti-korkeakoulussa tai ulkomainen loppututkinto, josta opetushallitus on antanut ns. rinnastamis- ja tunnustamispäätöksen, vastaa kahta kokemusvuotta.

3 § Näytöskorvaukset

1. Oopperalaulajalle maksetaan kuukausittain erillistä korvausta seuraavasti:

	Näytöskorvauksen peruste	1.5.2023, €/kk	1.6.2024, €/kk
a)	Kuorotehtävä (sisältää myös erittäin pienet ohjaukseen perustuvat yksilölliset puhe- ja/tai äänitehtävät)	80,24	82,25
b)	Kuorotehtävä, joka sisältää pienen solistisen tehtävän (puhe- ja/tai laulutehtävä, joka on kirjattu partituuriin ja edellyttää musiikkiharjoitusta)	149,90	153,65

c)	Avustajatehtävä (kuorotehtävään rinnastettava näyttämöllinen avustajatehtävä, joka sisältää myös erittäin pienet ohjaukseen perustuvat puhe- ja/tai äänitehtävät, mutta ei laulua)	76,75	78,67
d)	Avustajatehtävä, joka sisältää pienen solistisen puhetehtävän (kyse ei ole puheroolista, josta määrätään erikseen kohdassa 2.)	113,04	115,87
e)	Mykkäroolitehtävä (nimetty partituuriin)	77,66	79,60
f)	Yleisötyö, kuorotehtävä (TES 4 §:n 3. kohdan ensimmäinen kappale)	80,24	82,25
g)	Yleisötyö, pieni solistinen tehtävä kuten kvartetti (TES 4 §:n 3. kohdan ensimmäinen kappale)	113,04	115,87
h)	Yleisötyö, solistitehtävä (TES 4 §:n 3. kohdan ensimmäinen kappale)	sovitaan erikseen työntekijän kanssa	sovitaan erikseen työntekijän kanssa
i)	Yleisötyö, edustustilaisuus (TES 4 §:n 3. kohdan toinen kappale)	sovitaan erikseen työntekijän kanssa	sovitaan erikseen työntekijän kanssa

2. Solistitehtävistä oopperalaulajille maksetaan kuukausittain erillistä näytös-korvausta, joka määräytyy roolien koon ja toteutuneiden näytösten lukumäärän mukaan seuraavasti:

AA-rooli	suuri päärooli tai erittäin vaativa suuri solistitehtävä	4 pistettä
A-rooli	päätehtävä tai erittäin vaativa solistitehtävä	3 pistettä
B-rooli	solistitehtävä	2 pistettä
C-rooli	pieni solistitehtävä	1,5 pistettä

Pisteen arvo on 1.5.2023 lukien 124,52 euroa ja 1.6.2024 lukien 127,63 euroa.

Oopperalaulajien solisti- ja puheroolien koko määritellään Kloiber; Handbuch der Oper'in mukaan. Niiden ooppera-, operetti- ja musikaaliteosten, joita ei ole luetteloitu kyseisessä oppaassa, laullisten solistiroolien pisteytys sekä puheroolien korvaustaso määritellään erikseen pisteytyskokouksessa. Puheroolin korvauksen suuruuteen vaikuttaa roolin koko ja vaativuus. Puheroolin koosta ja vaativuudesta riippuen puheroolista maksetaan joko kuoro-osuuden pienen solistisen tehtävän korvaus tai C-roolin pienen solistitehtävän korvaus.

Solistiroolien pisteytys konserttiteoksissa, ohjelmakokonaisuuksissa ja koulu-laisoopperoissa määritellään erikseen työnantajan edustajien ja luottamushenkilön kesken.

Oopperalaulajan esiintyessä kuorotehtävässä, joka sisältää pienen solistisen tehtävän, maksetaan näytöskorvaus 1.b) kohdan mukaisesti.

Oopperalaulajan esiintyessä avustajatehtävässä, joka sisältää pienen solistisen puhetehtävän, maksetaan näytöskorvaus 1.d) kohdan mukaisesti.

Mikäli oopperalaulaja esiintyy samassa esityksessä kuorotehtävässä ja roolissa tai kuorotehtävässä ja avustajatehtävässä, hän saa näytöskorvauksen molemmista.

Vaativista ohjelmakokonaisuuksista, vaativista kuoroteoksista tai vaativien oopperateosten konserttiversioista maksetaan oopperalaulajalle tehtävän tai kyseisen roolin pisteytyksen mukainen kaksinkertainen näytöskorvaus kunkin miehityksen ensimmäisestä esityksestä.

Pöytäkirjamerkintä

Vaativilla konserttiteoksilla, vaativilla ohjelmakokonaisuuksilla tai vaativilla kuoroteoksilla ei tarkoiteta näyttämölle ohjattuja teoksia. Oopperalaulaja voi saada kaksinkertaisen näytöskorvauksen ainoastaan kerran samasta tehtävästä.

Siitä, onko kyseessä vaativa konserttiteos, vaativa ohjelmakokonaisuus, vaativa kuoroteos tai vaativa oopperateoksen konserttiversio neuvotellaan etukäteen tapaus-, tehtävä- ja roolikohtaisesti luottamushenkilön ja työnantajan kesken.

Muista esiintymisistä solistitehtävää tekevän oopperalaulajan korvaus on C-roolin mukainen ja kuorotehtävää tekevän oopperalaulajan korvaus on kuorotehtävän näytöskorvaus.

4 § Cover-tehtävien korvaukset

Jos oopperalaulaja roolitetaan hyvissä ajoin toisen solistitehtävää tekevän oopperalaulajan varahenkilöksi, niin kyseessä on cover-tehtävä. Cover-tehtävä voi olla joko näyttämöllinen tai musiikillinen.

Mikäli cover-tehtävää tekevä oopperalaulaja esittää kyseessä olevan roolin, hän saa ensimmäisestä esiintymisestä roolin mukaisen näytöskorvauksen kaksinkertaisena. Muista toteutuneista esiintymisistä maksetaan näytöskorvaus yksinkertaisena. Cover-tehtävää tekevälle oopperalaulajalle maksetaan esiintymisten määrästä riippumatta kuitenkin vähintään kolme roolin mukaista näytöskorvausta.

5 § Äkillisten tilanteiden korvaukset

Mikäli oopperalaulaja asettuu poikkeuksellisen lyhyellä varoitusajalla toisen AA-, A-, B- tai C-solistiroolia tekevän oopperalaulajan varahenkilöksi tai tilalle esiintyksen, neuvotellaan tehtävästä ja sen korvauksesta kyseisen oopperalaulajan kanssa tapauskohtaisesti. Toteutuneesta ensimmäisestä esiintymisestä maksetaan kuitenkin vähintään kolme roolin mukaista näytöskorvausta ja seuraavista esiintymisistä maksetaan roolin mukainen näytöskorvaus.

6 § Vuorottelu kuorotehtävissä

Sellaisissa teoksissa tai esityksissä, joissa oopperalaulajat vuorottelevat kuorotehtävissä, ovat kaikki teokseen tai esitykseen nimetyt oopperalaulajat valmiudessa tehtäviinsä viikoittaisen työajan puitteissa.

Teoksessa tai esityksessä toisen oopperalaulajan sijaan asettumisesta ei synny lisäkorvausperustetta, mikäli muutos on ilmoitettu viikkolistalla.

Jos muutosta ei ole ilmoitettu viikkolistalla, tällaisessa tapauksessa oopperalaulaja saa 50 %:lla korotetun kuorotehtävän näytöskorvauksen.

7 § Tallenteet

Oopperalaulajien esitysten ääni- ja kuvataiteoinnista sekä radio- ja tv-lähetyksistä maksetaan korvaus Suomen kansallisoopperan ja -baletin ja Suomen Muusikkojen Liitto ry:n välisen tallennesopimuksen mukaisesti.

8 §**Neuvottelumenettely**

Tätä sopimusta koskevista erimielisyyksistä on neuvoteltava samoin kuin Suomen kansallisoopperan ja -baletin palveluksessa olevia oopperalaulajia koskevassa työehtosopimuksessa on sovittu.

PALKKATAULUKKO (K)

KOK.V	KOKEMUS-LISÄ	1.1.2023, €/kk	1.5.2023, €/kk	1.6.2024, €/kk
0	0	2 793,34	2 877,14	2 949,07
2	1	2 860,62	2 946,44	3 020,10
4	2	2 979,72	3 069,11	3 145,84
8	3	3 156,79	3 251,49	3 332,78
11	4	3 290,00	3 388,70	3 473,42
15	5	3 445,52	3 548,89	3 637,61

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä 24. päivänä maaliskuuta 2023

PALVELUALOJEN TYÖNANTAJAT PALTA RY

SUOMEN MUUSIKKOJEN LIITTO RY

LIITE 2 Vierailevia oopperalaulajia koskeva pöytäkirja

1. Tällä pöytäkirjalla sovitaan Suomen kansallisoopperassa ja -baletissa (jäljempänä Ooppera ja Baletti) päänäyttämön oopperaproduktioissa produktiokohtaisella määräaikaisella sopimuksella työskentelevän vierailevan, AA-, A, B- tai C-roolin solistitehtävää tekevän oopperalaulajan työsuhteen ehdoista. Tämä pöytäkirjan määräyksiä ei sovelleta konsertteihin tai yleisötyöhön paitsi koululaisoopperoihin.
2. Vierailevan oopperalaulajan esityspalkkion perusteista ja suuruudesta sovitaan työsopimuksella.
3. Vierailevalle oopperalaulajalle maksetaan teoksen ohjausharjoitusjaksolta viikoittaista harjoituspalkkiota. Harjoituspalkkion suuruudesta sovitaan työsopimuksella. Harjoituspalkkiota maksetaan jokaiselta teoksen ohjausharjoitusjaksoon sisältyvältä kalenteriviikolta, jona vieraileva oopperalaulaja on työnantajan käytettävissä viikkolistaan merkittyjen harjoitusten määrästä riippumatta.

Pöytäkirjamerkintä

Viikoittaisen harjoituspalkkion tulee olla vähintään työttömyysturvalain 5 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun työssäoloehdon täyttävän viikkokohtaisen vähimmäismäärän suuruinen.

Harjoituspalkkiota ei makseta ohjausharjoitusten alkamista edeltävästä itsenäisestä ennakkoharjoittelusta eikä ohjausharjoituksia edeltävistä musiikkiharjoituksista.

Harjoituspalkkio maksetaan kuukausittain jälkikäteen harjoitusviikon alkamista seuraavana, kulloinkin voimassa olevan palkanmaksukäytännön mukaisena vierailijoiden palkkapäivänä oopperalaulajan ilmoittamalle pankkitilille.

Vierailevan oopperalaulajan niin halutessa ohjausharjoitusjaksolta ei makseta erikseen viikoittaista harjoituspalkkiota, vaan vierailevalle oopperalaulajalle maksetaan esityspalkkio työsopimuksen mukaisesti.

4. Vierailevan oopperalaulajan tulee osata roolitehtävä musiikillisesti ulkoa teoksen harjoitusten alkaessa.
5. Vierailevan oopperalaulajan työskennellessä työnantajan määrittelemässä paikassa, määräytyy hänen työaikansa ja taukonsa kulloisenkin työryhmän aikataulujen mukaisesti.

Henkilökohtaiseen valmistautumiseen ja jälkitehtäviin käytettävä aika ei muodosta lisä- tai ylityöperustetta.

6. Työvuoroluettelon ilmoittamisessa noudatetaan Suomen kansallisoopperan ja -baletin oopperalaulajia koskevan työehtosopimuksen 9 §:n 3 kohdan määräyksiä.

7. Esiintymisen estävä äkillinen sairaustapaus tai tapaturma on ilmoitettava välittömästi työnantajalle Oopperan ja Baletin kulloinkin voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.
8. Vuosilomakorvaus määräytyy kulloinkin voimassaolevan vuosilomalain mukaan.
9. Suomen kansallisoopperan ja -baletin oopperalaulajia koskevan työehtosopimuksen 17 §:n mukaisesti valitulla oopperalaulajien luottamushenkilöllä on oikeus avustaa vierailevaa oopperalaulajaa tämän niin halutessa tässä liitteessä määritellyissä asioissa ja työlainsäädännön soveltamista koskevissa asioissa.
10. Tämä liite tulee voimaan Suomen kansallisoopperan ja -baletin oopperalaulajia koskevan uuden työehtosopimuksen tullessa voimaan. Liitteen määräyksiä sovelletaan työsuhteissa, joita koskevat työsopimusneuvottelut on aloitettu 4.3.2019 jälkeen.
11. Kaikki työtaistelutoimenpiteet, jotka kohdistuvat tähän pöytäkirjaan kokonaisuudessaan tai johonkin sen määräykseen, ovat kielletyt.
12. Tämä liite on voimassa 28.2.2025 saakka, jonka jälkeen sopimus on voimassa toistaiseksi, jollei sitä jommaltakummalta puolelta irtisanota viimeistään kaksi kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä.

Irtisanomisesta huolimatta tämän liitteen määräyksiä noudatetaan kuitenkin siihen ajankohtaan saakka, jona uutta liitettä koskevien neuvottelujen on todettu päättyneen.

Irtisanova osapuoli on velvollinen irtisanomisen yhteydessä jättämään vastapuolelle yksilöidyn muistion asioista, joista halutaan neuvotella. Neuvottelut uudesta sopimuksesta on aloitettava viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa irtisanomisesta.

Helsingissä, 24. maaliskuuta 2023

PALVELUALOJEN TYÖNANTAJAT PALTA RY

SUOMEN MUUSIKKOJEN LIITTO RY

LIITE 3 Lisäkuoro, pöytäkirja

1. Tällä pöytäkirjalla sovitaan Suomen kansallisoopperan ja -baletin (jäljempänä Ooppera ja Baletti) produktiokohtaisella määräaikaisella sopimuksella työskentelevän, kuorotehtäviä tekevän oopperalaulajan (jäljempänä lisäkuoron jäsenen) työsuhteen ehdoista.

2. Ooppera ja Baletti suorittaa palkkioina:

Perusmaksut	1.5.2023 euroa	1.6.2024 euroa
Esitys kolmeen ja puoleen tuntiin saakka	165,17	170,13
Kolme ja puoli tuntia ylittävältä ajalta palkkio on kultakin alkavalta puolelta tunnilta	27,97	28,81
Harjoitus neljään tuntiin saakka	85,00	87,55
Neljä tuntia ylittävältä ajalta palkkio on kultakin alkavalta puolelta tunnilta	14,57	15,01

3. Lisäkuorotehtävä sisältää myös erittäin pienet ohjaukseen perustuvat yksilölliset puhe- ja/tai äänitehtävät.
4. Lisäkuoron jäsenen työskennellessä työnantajan määrittelemässä paikassa, määräytyy hänen työaikansa ja taukonsa kulloisenkin työryhmän aikataulujen mukaisesti.

Henkilökohtaiseen valmistautumiseen ja jälkitehtäviin käytettävä aika ei muodosta lisä- tai ylityöperustetta.
5. Työvuoroluettelon osalta noudatetaan Suomen kansallisoopperan oopperalaulajia koskevan työehtosopimuksen 9 §:n 3. kohdan määräyksiä.
6. Mikäli lisäkuoron jäsen on hyväksyttävällä lääkärintodistuksella osoitetun sairauden tai tapaturman aiheuttamasta työkyvyttömyydestä johtuen estynyt suorittamasta työtehtäviä, maksetaan työkyvyttömyysajalta palkkiot siltä ajalta ja muutenkin siten kuin työsopimuslaissa on kulloinkin säädetty.
7. Ei-kaupallisiin tallenteisiin sovelletaan kulloinkin voimassa olevan Suomen kansallisoopperan oopperalaulajia koskevan työehtosopimuksen asianomaisia määräyksiä. Ääni- ja kuvatahtiointeihin ja radio- ja tv-lähetyksiin sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen kansallisoopperan oopperalaulajia koskevaa tallennesopimusta.
8. Vuosilomakorvaus on 13,5 % palkasta. Korvaus suoritetaan palkanmaksun yhteydessä.
9. Suomen kansallisoopperan oopperalaulajia koskevan työehtosopimuksen 17 §:n mukaisesti valitulla oopperalaulajien luottamushenkilöllä on oikeus avustaa lisäkuoron jäsentä tämän niin halutessa tässä liitteessä määritellyissä asioissa ja työlainsäädännön soveltamista koskevissa asioissa.

10. Kaikki työtaistelutoimenpiteet, jotka kohdistuvat tähän pöytäkirjaan kokonaisuudessaan tai johonkin sen määräykseen, ovat kielletyt.
11. Tämä liite tulee voimaan Suomen kansallisoopperan oopperalaulajia koskevan uuden työehtosopimuksen tullessa voimaan.
12. Tämä liite on voimassa 28.2.2025 saakka, jonka jälkeen sopimus on voimassa toistaiseksi, jollei sitä jommaltakummalta puolelta irtisanota viimeistään kaksi kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä.
13. Irtisanomisesta huolimatta tämän liitteen määräyksiä noudatetaan kuitenkin siihen ajankohtaan saakka, jona uutta liitettä koskevien neuvottelujen on todettu päättyneen.
14. Irtisanova osapuoli on velvollinen irtisanomisen yhteydessä jättämään vastapuolelle yksilöidyn muistion asioista, joista halutaan neuvotella. Neuvottelut uudesta sopimuksesta on aloitettava viipymättä, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa irtisanomisesta.

Helsingissä, 24. päivänä maaliskuuta 2023

PALVELUALOJEN TYÖNANTAJAT PALTA RY

SUOMEN MUUSIKKOJEN LIITTO RY

LIITE 4 Yleiset määräykset koskien työkyvyttömyyttä sekä raskaus- ja vanhempainvapaata

Työntekijän oikeus sairauslomaan ja palkkaus sairaudesta, työtapaturmasta tai ammattitaudista aiheutuvan työkyvyttömyyden sekä raskaus- ja vanhempainvapaiden perusteella määräytyy tämän liitteen mukaisesti, ellei työehto- tai palkkasopimuksella ole toisin tai muutoin sovittu. Muilta osin noudatetaan työ-sopimuslakia (55/2001) ja sairausvakuutuslakia (1224/2004) (Viittausmääräys).

1 § Poissaoloajan palkkaus

Poissaoloajan palkkaukseen luetaan asianomaisen työehtosopimuksen tai palkkasopimuksen mukainen palkkaus mahdollisine ikä- tai ammattitaitolisiin. Lisäksi palkkaukseen luetaan muut säännöllisesti toistuvat tietyn suuruisina kuukausittaisina erinä maksettavat palkkaustekijät, palkanlisät ja lisäpalkkiot. Tuntipalkkaisen työntekijän palkkaus säännöllisen työajan työtunneilta määräytyy edellisen päättyneen palkanmaksukauden keskituntiansion mukaisesti.

2 § Oikeus sairauslomaan

1. Työntekijällä on oikeus saada sairausloma, jos hän on todistetusta sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi estynyt hoitamasta tehtäviään.
2. Työntekijän on esitettävä työkyvyttömyydestään hyväksyttävä lääkärintodistus Oopperan ja Baletin kulloisenkin ohjeistuksen mukaisesti.

3 § Palkkaus sairausloman ajalta

1. Työntekijällä on oikeus saada 2 §:ssä tarkoitetun sairausloman ajalta:
 - a) 1 §:n mukainen palkkansa vähentämättömänä, mikäli sairauslomapäivien lukumäärä kalenterivuodessa on yhteensä enintään 60,
 - b) 1 §:n mukaisesta palkasta 75 % siltä osin kuin sairauslomapäivien lukumäärä kalenterivuodessa ylittää 60; sekä
 - c) 1 §:n mukaisesta palkasta 60 % siltä osin kuin yhdenjaksoisten sairauslomapäivien lukumäärä ylittää 180 sairausloman alkamispäivästä lukien.
2. Sairausajan palkkaus maksetaan kalenterivuoden vaihtumisen jälkeen 1. kohdan a- ja c-kohtien mukaisesti myös silloin, kun yhdenjaksoisten sairauslomapäivien määrä on ylittänyt 180.
3. Työntekijällä on oikeus tämän pykälän mukaiseen palkkaan yhdenjaksoiselta sairauslomalta enintään vuoden ajalta.

4. Sairauslomat katsotaan yhdenjaksoiseksi sairauslomaksi, jollei työntekijä niiden välillä ole ollut työssä vähintään 30 kalenteripäivään sisältyvinä työpäivinä tai jolleivat sairauslomat ole johtuneet selvästi eri sairaustapauksista taikka eri tapaturma tai ammattitautitapauksista.
5. Työntekijälle maksetaan palkallisen sairausloman ajalta sairauslomalisää. Lisän suuruus kutakin sairauslomapäivää kohden on 1/365 edellisenä näytöntövuonna maksettujen ilta- ja sunnuntaityölisien yhteismäärästä.

4 § Työtapaturma ja ammattitauti

1. Milloin 2 §:ssä tarkoitettuun poissaoloon on syynä työntekijän työtehtävissä sattunut tapaturma tai ammattitauti, maksetaan työntekijälle kutakin tapaturmaa tai ammattitautia kohden:
 - a) 1 §:n mukainen palkkansa vähentämättömänä, kuitenkin enintään 90 sairauslomapäivältä,
 - b) 1 §:n mukaisesta palkkauksesta 75 % siltä osin kuin sairauslomapäivien lukumäärä ylittää 90; sekä
 - c) 1 §:n mukaisesta palkkauksesta 60 % siltä osin kuin sairauslomapäivien lukumäärä ylittää 180.
2. Jos samasta tapaturmasta tai ammattitaudista johtuva työkyvyttömyys jatkuu tai toistuu sen alkamisvuotta seuraavana tai sen jälkeisinä kalenterivuosina, maksetaan työntekijälle palkkaus näiltä työkyvyttömyysajoilta 3 §:n 1. ja 2. kohtien määräyksiä soveltaen. Palkkaus maksetaan kuitenkin vähentämättömänä aina vähintään 90 sairauslomapäivältä siitä lukien, kun työkyvyttömyys ensimmäisen kerran alkoi.
3. Tässä pykälässä tarkoitettua palkkausta ei makseta silloin, kun tapaturma on työntekijän itselleen tahallaan aiheuttama.
4. Niissä tapauksissa, joissa työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaan tapaturmakorvausta ei myönnetä täysimääräisenä, palkkaus maksetaan tämän pykälän 1 momentista poiketen sairausajan palkkaa koskevien määräysten mukaisesti.

5 § Työntekijän sairausajan palkkausten yhteensovittaminen

Edellä 3–4 §:ssä tarkoitetut palkkaukset maksetaan työntekijälle toisistaan riippumatta.

6 §

Raskaus- ja vanhempainvapaan palkallisuus

1. Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain (28/2022) 9 luvun 1 §:n mukaiseen raskausrahaan, maksetaan 1 §:n mukainen palkka raskausrahakauden alusta lukien yhteensä enintään 40 yhdenjaksoiselta arkipäivältä.

Palkan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että

- raskausvapaata on haettu viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista ja
- työnantajalle esitetään todistus raskauden kestosta ja lasketusta synnytyssajasta.

2. Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain (28/2022) 9 luvun 5 §:n 1–3 momentin tai 9 luvun 9 §:n nojalla vanhempainrahaan, maksetaan 1 §:n mukainen palkka 32 ensimmäiseltä vanhempainrahapäivältä. Tämän ylittävältä ajalta myönnettävä vanhempainvapaa on palkatonta.

Palkan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että

- vanhempainvapaata on haettu viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista.

Jos haetun vanhempainvapaan kesto on enintään 12 arkipäivää, edellytyksenä palkalliselle vanhempainvapaalle on, että sitä haetaan vähintään kuukautta ennen vapaan aiottua alkamista. Adoptiolapsen hoidon vuoksi pidettävästä vapaasta ilmoitettaessa on, jos mahdollista, noudatettava edellä säädettyä ilmoitusaikaa ja

- työnantajalle esitetään pyydettyä todistus lapsen syntymästä tai todistus adoption pätevydestä.

Vanhempainvapaan 32 ensimmäisellä arkipäivällä tarkoitetaan sairausvakuutuslain mukaisen vanhempainrahakauden 32 ensimmäistä arkipäivää.

Siirtymämääräys

Työehtosopimuksen ja liitteen 4 perhevapaamääräyksiä noudatetaan sopimuksen voimaantullessa niihin työntekijöihin, joihin noudatetaan 1.8.2022 voimaan tulleita sairausvakuutuslain muutoksia ja joiden oikeus raskaus- tai vanhempainvapaaseen alkaa 24.3.2023 tai sen jälkeen.

Mikäli työntekijään noudatetaan 31.7.2022 voimassa olleita perhevapaita koskevia sairausvakuutuslain säännöksiä tai oikeus raskaus- tai vanhempainvapaaseen on alkanut ennen 24.3.2023, noudatetaan työsuhteessa 25.2.2022-23.3.2023 voimassa olleita työehtosopimuksen äitiys- ja isyysvapaan määräyksiä.

3. Työntekijän on pyrittävä ilmoittamaan työnantajalle raskausvapaata ja vanhempainvapaata haettaessa, milloin ja millä tavoin jaksottaen perheen on tarkoitus käyttää raskausvapaata ja vanhempainvapaata.

7 §

Päivärahan sekä raskaus- ja vanhempainrahan siirtyminen työnantajalle

1. Työntekijän oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivä-, raskaus- ja vanhempainrahaan siirtyy palkallisen sairausloman, raskaus- ja vanhempainvapaan ajalta työnantajalle siltä osin kuin päivä-, raskaus- tai vanhempainrahan määrä ei ylitä hänen samalta ajalta saamaansa palkkauksen määrää.
2. Työntekijä, jolle maksetaan tämän liitteen mukaisesti palkkaa sairausloman, raskaus- tai vanhempainvapaan ajalta, on velvollinen noudattamaan niitä määräyksiä ja ohjeita, joita annetaan sairausvakuutuslain nojalla työnantajalle suoritettavan päivä-, raskaus- tai vanhempainrahan hakemista varten.
3. Sairausloma-, raskaus- tai vanhempainvapaa-ajan palkka voidaan maksaa vähennettynä päivä-, raskaus-, tai vanhempainrahan määrällä, jos oikeus päivä-, raskaus- tai vanhempainrahaan ei siirry työnantajalle ja tämä johtuu siitä, että työntekijä on laiminlyönyt noudattaa edellisessä kohdassa tarkoitettuja määräyksiä ja ohjeita.

LIITE 5 Matkustaminen

Matka-aika

1. Matka on suoritettava tarkoituksenmukaisella tavalla siten, ettei matkaan kulu aikaa eikä siitä aiheudu kustannuksia enemmän kuin tehtävien hoitaminen välttämättä vaatii.
2. Matkapäiviltä maksetaan palkka siltä matkaan käytetyltä ajalta, jolta työntekijä matkan takia muuten on estynyt saamasta palkkaa kuitenkin enintään niin pitkältä ajalta, että hän saa säännöllistä päivittäistä työaikaansa vastaavan palkan. Matka-aikaa ei lueta työaikaan.
3. Sunnuntai- ja pyhäpäivinä sekä muuna työntekijän työtuntijärjestelmän edellyttämänä vapaapäivänä suoritetusta matkasta maksetaan matka-ajan palkka asianomaisen säännöllistä työaikaa vastaavasti enintään kahdeksalta tunnilta yksinkertaisen tuntipalkan mukaan.
4. Milloin työntekijä tehtäviensä luonteen vuoksi itse päättää matkojensa suorittamisesta ja työaikansa käytöstä, ei korvausta matka-ajalta makseta.
5. Työntekijälle on mahdollisuuksien mukaan pyrittävä järjestämään vuorokausilepo työmatkan päättymisen ja seuraavan työvuoron alkamisen välillä.

Soveltamisohje

Matka-ajan palkassa on ensinnäkin kysymys sen ansionmenetyksen korvaamisesta, joka työntekijälle aiheutuu siitä, että asianomainen matkan takia muuten on estynyt saamasta palkkaa. Tällöin korvausta suoritetaan enintään niin pitkältä ajalta, että työntekijä saa säännöllistä päivittäistä työaikaansa vastaavan palkan. Jos työntekijä työvuorokauden aikana matkallaolon ohella tekee työtä, matka-ajan palkka maksetaan tällä perusteella vain niiltä matkatunneilta, jotka muodostuvat työtuntijärjestelmän mukaisen työajan ja todella työskennellyn työajan erotuksesta. Niin kuin työaikalain (872/2019) 3 §:n 2 momentista käy ilmi, tätä matka-aikaa ei lueta työaikaan.

Matka-ajan palkka maksetaan pykälän 2 momentin perusteella sunnuntai- tai pyhäpäivänä sekä muuna työntekijän työtuntijärjestelmän edellyttämänä vapaapäivänä suoritetusta matkasta asianomaisen säännöllistä työaikaa vastaavasti enintään kahdeksalta tunnilta yksinkertaisen tuntipalkan mukaan. Matka-ajan palkkaa suoritetaan vain todella matkustamiseen käytetyltä ajalta. Milloin työntekijä viettää viikkovapaapäivää tai muutoin on levossa, matka-ajan palkkaa ei suoriteta. Matkustamiseen liittyvät pysähdysajat (esim. väliasemilla) luetaan matka-aikaan. Sunnuntaina ja muuna vapaapäivänä vuorokauden käsite määräytyy sen

mukaan, kuinka asianomaisen työvuorokausi alkaa ja päättyy siitä riippumatta, miltä ajalta sunnuntaityön korotusosa hänelle suoritetaan.

Yleisellä säännöllä ei ole määriteltävissä, kuka on sellaisessa, pykälän 5. kohdan tarkoittamassa asemassa, että häneen ei sovelleta matka-ajan palkkaa koskevia sopimusmääräyksiä. Yksittäistapauksessa on huomiota kiinnitettävä muun ohella tehtävien luonteeseen, henkilön asemaan organisaatiossa sekä siihen, mitä hänen palkkausperusteitaan vahvistettaessa on otettu huomioon.

Matkakustannusten korvaukset

1. Näitä määräyksiä sovelletaan kotimaassa ja ulkomailla tehtyjen työntekijöiden työmatkojen matkakustannusten korvaamiseen, ellei muualla ole toisin säädetty, määrätty tai sovittu.

Työntekijälle, jolla on oikeus saada tehtävän suorittamisesta matkakustannusten korvauksia tehtävän suorittamista pyytäneeltä toimeksiantajalta, suoritetaan työnantajan varoista matkakustannusten korvauksia vain siltä osin kuin toimeksiantajan maksamat korvaukset ovat näiden määräysten mukaisia korvauksia pienemmät.

2. Matkakustannuksina pidetään niitä ylimääräisiä menoja, joita asianomaisella on ollut työmatkan johdosta.

Työmatkasta maksetaan matkakustannusten korvauksena matkustamiskustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumis- ja hotellikorvausta ja yömatkarahaa. Lisäksi maksetaan eräitä erilliskorvauksia.

3. Matkakustannusten korvaus ja päiväraha suoritetaan kulloinkin voimassa olevan Verohallinnon verovapaita matkakustannusten korvauksia koskevan päätöksen mukaisesti.
4. Työmatka on tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin huomioon ottaen työmatkan ja asianomaisen hoidettavaksi määrättyjen tehtävien tarkoituksenmukaisen ja turvallisen suorittamisen on mahdollista.

Soveltamisohje

Matkustustapaa valittaessa on huomiota kiinnitettävä matkan välitömiä kustannusten ohella myös muihin kokonaiskustannuksiin vaikuttaviin seikkoihin, muun muassa matkan vaikutuksiin työajan käyttöön. Kaikki matkan keston, matkustustapaan ja kustannuksiin vaikuttavat erityistekijät tulisi esittää matkasuunnitelmassa ennen matkaa. Vertailua suoritettaessa voidaan työajan säästön lisäksi ottaa huomioon myös vapaa-ajan merkittävä säästö.

Jos työmatkan perustellusta matkan kokonaiskustannuksia alentavasta syystä (esimerkiksi ulkomaanmatkoilla ns. matkapaketin edullisuuden johdosta) sisällytetään sellaista ”ylimääräistä matka-

aikaa”, jota matkaohjelma ei sinänsä edellytä, on tämä matka-aika korvattavaa vain, jos se on sisällytetty matkasuunnitelmaan. Ylimääräisen matka-ajan matkasuunnitelmaan sisällyttämisen edellytyksenä on aina, että matkan kokonaiskustannukset alenevat merkittävästi ja että työmatkan piteneminen on kohtuullisessa suhteessa saavutettuun säästöön nähden ja matka siten kokonaisuutena suoritetaan työnantajalle edullisimmalla tavalla.

Työmatkasta ei suoriteta korvausta enempää kuin mitä olisi ollut maksettava, jos työmatka olisi tehty työnantajalle edullisimmalla tavalla. Täten esimerkiksi omalla autolla tehdystä työmatkasta suoritetaan korvaus sen mukaan, mitä matka olisi tullut maksamaan yleisiä kulkuneuvoja käyttäen, mikäli tämä olisi ollut edullisempaa. Jos muuta riittävää selvitystä ei ole esitetty, voidaan yleisten kulkuneuvojen kustannusten laskemiseksi käyttää yleisiä taksoja (esim. kertalipun hinta tai Matkahuollon taulukot).

5. Asianomaiselle maksetaan korvaus matkalipusta sekä hänen suorittamistaan paikka- ja makuupaikkalipuista, välttämättömistä työvälineiden kuljetamisesta aiheutuneista rahtimaksuista sekä muista niihin verrattavista välttämättömistä varsinaiseen matkustamiseen kuuluvista maksuista. Taksin sekä tilaus- tai vuokra-ajoneuvon käytöstä aiheutuva kustannus voidaan korvata, jos sen käyttö on perusteltua ottaen huomioon 4 kohdassa mainitut edellytykset. Lentokentällä, rautatieasemalla ja hotellimajoituksen yhteydessä perittävä auton seisontapaikkamaksu korvataan tosittien mukaisesti, kuitenkin enintään kolmelta päivältä kutakin työmatkaa kohti.

6. Erilliskorvaukset

Työmatkasta aiheutuvina kuluina korvataan tosittien mukaisesti seuraavat kulut:

- lentokenttävero;
- ulkomaanmatkoilla passi- ja viisumimaksut;
- välttämättömät lääke- ja rokotusmaksut;
- ulkomaanmatkoilla matkatavaravakuutuksen vakuutusmaksu enintään 1 600 euroa vakuutusmäärästä sekä enintään 31 päivää kestävää työmatkaa varten otetun kertamatkustajavakuutuksen vakuutusmaksu siltä osin kuin se oikeuttaa matkasairaudesta, tapaturmasta tai matkan peruuntumisesta tai keskeytymisestä aiheutuviin kulukorvauksiin tai koko vuoden ajaksi otetun matkustajavakuutuksen enintään 50 euroa vakuutusmaksu,
- välttämättömät matkan järjestelyihin ja työasioihin liittyvät puhelin- ja viestintäkulut asiallisin perustein;
- hotellimajoituksen yhteydessä perittävä tallelokerovuokra
- muut pakolliset edellisiin verrattavat maksut

7. Matkalasku ja tositteet

Matkan kustannuksista on haettava korvausta matkalaskulla, joka on jätettävä työnantajalle kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä uhalla, että oikeus korvaukseen muutoin menetetään. Erityisestä syystä voi työnantaja määrätä, että korvausta on haettava edellä mainittua lyhyemminkin kohtuullisen ajan kuluessa. Työnantaja voi hakemuksesta myöntää luvan korvauksen maksamiseen, vaikka korvausta ei ole haettu määräajassa. Matkalaskuun on liitettävä tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite niistä on ollut saatavilla.

Paikallinen sopiminen sunnuntaityöstä

Sunnuntaityötä koskevan paikallisen sopimuksen ehdot työaikakokeilusta

Oopperalaulaja on työehtosopimuksen 12 §:n 1. kohdasta poiketen kuitenkin velvollinen tekemään sunnuntaityötä näytännössä tai konsertissa enintään neljänä (4) sunnuntaina näytäntövuodessa. Tällöin viikkolepopäivä sijoitetaan muulle viikonpäivälle, yleensä maanantaille. Näytäntökauden aikana sunnuntaiesityksiä pyritään järjestämään enintään kerran kuukaudessa. Esityksiä ei sijoiteta sunnuntaille 12 §:n 2. kohdassa tarkoitetun kuuden päivän vapaan alkuun tai loppuun. Muuta sunnuntaityötä tehdään työehtosopimuksen mukaan erillisestä sopimuksesta.

Oopperalaulajalle, joka on osallistunut sunnuntaina näytäntöön tai konserttiin, annetaan työehtosopimuksen 11 §:n 4. kohdassa tarkoitetun sunnuntaityökorvauksen lisäksi vapaana yksi vapaapäivä tehtyä sunnuntaityöpäivää kohti. Oopperalaulaja saa henkilökohtaiset vapaapäivät paikallisesti sovittavaan työaikapankkiin.

Jos oopperalaulaja on osallistunut sunnuntaina näytäntöön kuorotehtävässä, hän on vapaa tiistaihin klo 15 asti muusta kuin solistitehtävästä, ellei Ooppera ole maanantaina vierailumatkalla, jolloin oopperalaulaja voidaan kutsua työhön aikaisemminkin.

Helsingissä, 19.3.2019

SUOMEN KANSALLISOOPPERA JA -BALETTI

ARTO HOSIO, OOPPERALAJIEN LUOTTAMUSHENKILÖ

palta

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10, 6. krs
PL 62, 00131 Helsinki
Vaihde 020 595 5000
www.palta.fi

M

Muusikkojen liitto

Suomen Muusikkojen liitto ry

Pieni Roobertinkatu 16, 5. krs,
00120 Helsinki
Puh. 09 6803 4070
www.muusikkojenliitto.fi

**OOPPERA
BALETTI**

Suomen kansallisooppera ja -baletti

Puh. 09 4030 21
Helsinginkatu 58
PL 176, 00251 Helsinki
oopperabaletti.fi

JÄLKIPAINOS KIELLETÄÄN.